

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА СВОЈОЈ ДУХОВНОЈ ДЕЦИ О ВАСКРСУ 2008. ГОДИНЕ

ПАВЛЕ

**ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ ПРАВОСЛАВНИ АРХИЕПИСКОП ПЕЋКИ, МИТРОПОЛИТ БЕОГРАДСКО-КАРЛОВАЧКИ И ПАТРИЈАРХ СРПСКИ, СА СВИМ АРХИЈЕРЕЈИМА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ, СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И СВИМА СИНОВИМА И КЋЕРИМА НАШЕ СВЕТЕ ЦРКВЕ: БЛАГОДАТ, МИЛОСТ И МИР ОД БОГА ОЦА, И ГОСПОДА НАШЕГА ИСУСА ХРИСТА, И ДУХА СВЕТОГА, УЗ РАДОСНИ ВАСКРШЊИ ПОЗДРАВ:
**ХРИСТОС ВАСКРСЕ!
ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!****

*Данас се све и сва испуни светлошћу: и небо, и земља, и подземни свет.
Стога нека сва творевина празнује Васкрсење Христово, јер се њиме учвршћује.*

Овим речима великог црквеног песника честитамо вам Празник Христовог Васкрсења и поздрављамо вас, драга децо духовна, сверадосним поздравом:

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

После Великог Петка, највеће трагедије човечанства, али и славе Божје, када је човек био немилосрдни судија Љубави Божјој, када је осудио на смрт Богочовека Христа, када су лаж, превара и обмана хтели да ликују над Распетим Христом, када су се небо, и земља, и подземни свет постидели недела рода људскога и тама све обузела – ево нам Дана ПРОЛАСКА и ПРЕЛАСКА Богочовека Христа из смрти у живот, из таме гроба у светлост Дана. Ево Дана над данима, Времена над временима, када Васкрсли Господ покида окове греха, смрти и ђавола, којима човечанство, а са њим и целокупна природа, беху оковани! Ево Дана наше слободе и радости! Васкрсењем Христовим све и сва испуни се новом светлошћу вечног живота. Зато, радујмо се и веселимо се Пасхи Господњој, Празнику слободе и живота! Сужњи таме највише се радују слободи светлости. Васкрсењем Христовим побеђена је вековна неправда коју су грех и смрт наносили човеку. Свети апостол Павле у васкршњем усхићењу победоносно пита: Смрти, где ти је жалац? Аде, где ти је победа? Нема их! – јер је жалац смрти поломљен, ад испражњен, а сужњи ада ослобођени. Светлост света као Сунце новог живота засија из гроба, као што пре страдања засија на гори Тавору. Нека се сва творевина радује Васкрсењу Христовом, јер слабо и немоћно постаје јако и

моћно, учвршћује се. У Васкрсењу Христовом читав универзум се изменио. Зато оно јесте ново стварање света и ново рађање човека, овог пута из самог Живота који Васкрсли Христос дарује свету и човеку. „Ја сам Пут, Истина и Живот”, каже за Себе Господ.

Васкрсли Христос јавио се женама мироносицама и преплашеним апостолима, који се због страха од Јудеја бјежаху разбежали, сабра их око Себе и учврсти их у вери речима: Не плашите се! Ја победих свет! – свет који Га је пре само неколико дана осудио и разапео на крсту. Управо тако, Он данас и увек сабира све нас око Себе и једнако поручује: Не бојте се, јер Ја победих свет! Видевши и искусивши славу Њега Васкрслога, слаavimo Га и кличемо свету: Христос васкрсе, народи! Христос васкрсе, славите! Христос васкрсе, верујте! – Јер, „проповедамо оно што очи наше видеше, руке наше опипаше”, како каже свети апостол и јеванђелист Јован Богослов, „да и ви верујући живот вечни имате”. Наша вера је вера крсноваскрсног искуства. Ми знамо и зато верујемо. Знање стечено искуством јесте највећа потврда вере.

Пре Свога страдања, погребена и Васкрсења, Господ изведе тројицу Својих ученика на гору веома високу. То беше гора

Тавор. На њој, у тајни свога Преображења, откри им тајну Свога богочовечанског бића, које ће њима и целом свету бити опитно познато по Његовом Васкрсењу. Пројављивање божанске силе и славе би пропраћено светлошћу нетварне благодати која јесте у Христу и коју свет прими Васкрсењем Његовим. Свет без Христа јесте свет мрака. Свет са Васкрслим Христом – свет је вечне светлости, светлости која осветљава сваки део наше душе, нашег бића. Зато и јесмо деца светлости. Од Њега, Светлости живота, и ми примисмо светлост да светлимо свету. Зато нам Господ и поручује: „Тако да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца нашег који је на небесима.”

Студеница - Распеће (13. век)

Његовој!“ То рече свети Пророк и Претеча и Крститељ Господњи Јован, који положи руку своју на главу Спаситеља. Ако он, највећи међу рођенима од жене, тако каже, како је онда могуће да неко прогласи себе видљивом главом Цркве, непогрешивим викаром Сина Божјег на земљи? Боже сачувај! Наша света Црква са својим свештенством и верним народом чврсто стоји у христоваскрсној вери светих пророка, апостола, мученика и светитеља. Истовремено, ми смо Црква којој Бог даје снагу да буде и Црква дијалога са свим људима и народима, све призивајући на просвећење светлошћу Васкрслога Христа. Не затварамо се у себе нити Христа затварамо у уске границе свога разума. Напротив, сведочимо Светлост свету и другима, сведочимо Истину попут светих апостола, светитеља, мученика и преподобних. То је оно по чему нас свет препознаје да смо Христови, јер, како каже свети апостол Павле: „Свима сам био све само да бих некога придобио за Јеванђеље Христово...”

Шта за нас који живимо две хиљаде година после Васкрсења Христовог представља Васкрсење Христово? Да ли само успомену или сећање? Да ли само обичајно слављење или нешто много више и дубље? Благодат Васкрсења Христова је неисцрпни извор спасења човека и света у сваком времену и простору. То је апсолутна и потпуна промена човека и света коју Богочовек Христос својим Доласком и Васкрсењем донесе. Дакле, исту и једнаку снагу и моћ има Васкрсење Христово и за његове савременике и за нас који га после двадесет векова слаavimo. Свети апостол Павле уверава да са Христом вечно живимо, јер „једним оправдањем (Васкрсењем) дође на све људе оправдање живота!“ (Рм 5, 18). „...Христос, уставши из мртвих, више не умире, смрт више не влада њиме... Тако и ви сматрајте себе да

сте мртви греху, а живи Богу у Христу Исусу, Господу нашем” (Рм 6, 8–11). Васкрсењем су спасени и прошлост и садашњост, и будућност.

У ове дане пасхалне радости, у време божанске милости према свима и свакоме, не можемо, а да се не сетимо људске неправде и насиља моћника овога света над нашим Косовом и Метохијом, над Србијом и целокупним српским народом. Косово и Метохија су саставни део живота сваког православног Србина, као што је и сваки Србин нераскидиво повезан са Косовом и Метохијом. Знајући то, креатори ове историјске неправде управо су хтели да нам нанесу најдубљу могућу рану, не-изрециви бол и патњу – бол и патњу која нас упућује на једин-ствену, спасоносну голготску патњу Господа нашег.

Косово и Метохија није само питање српске територије. Пре и изнад свега, то је питање нашег духовног бића, јер смо се са Косовом и Метохијом рађали, расли, живели и sazревали као личности и као народ, живели и умирали са косовским заветом: „Земаљско је замалена царство, а небеско увек и довека!” Зато је питање Косова и Метохије толико животно, психолошки

Милешева - Бели анђео (13. век)

и духовно-мистички везано за сваког од нас. Добро то знају силници овога света и управо желе колективно да повреде и казне православно српски народ; желе да га сломају и сатру, да од њега направе безобличну масу, да му одузму срце из недара... Покоравајући се Христовој вољи и науци, ми обелодањујемо њихово безаконје, њихово лицемерство, по много чему слично оном Пилатовом прању руку у крви Праведника.

Имајући Косово и Метохију у срцу, у непрестаном старању за нашу браћу и сестре и све који онде пате, имајући живо Косово и Метохију дано-ноћно у себи, нико нам га није отео и не може нам га отети. Отаџбина је срце човека, каже један песник. Ми смо у своја срца поставили Косово и Метохију. Позивамо све православне Србе да косовски завет у потпуности испунимо, а то је светозаревски завет. Ако држимо тај завет, нико нам неће отети Косово и Метохију, ни овога ни онога века, као што нико није могао јеврејском народу отети његов свети Јерусалим. Позивамо све, почевши од политичара и научника до најкрмљивијих и најмлађих синова и кћерију наше Отаџбине, да својим радом и честитим живљењем заслужимо и сачувамо пред Богом Косово и Метохију.

Нека научници својим научним радовима бране Косово и Метохију! Нека уметници својим стваралаштвом изразе лепоту и суштину нашег Косова и Метохије! Нека спортисти своје спортске успехе заветују Косову и Метохији! Нека сваком родитељу Косово и Метохија буде једна од првих речи које ће шапнути свом новорођеном детету! Нека сваки ратар прву бразду заоре и посвети Косову и Метохији! Нека сваки радник први сат свог радног времена посвети и поклони Косову и Метохији! Нека сваки

политичар своју прву политичку мисао и напор на међународном плану посвети одбрани Косова и Метохије! Нека сваки духовни пастир своју прву молитву Богу узнесе за Косово и Метохију! То је позив на борбу непрестану која ће бити Богу мила, а наша молитва од Њега услышена, јер питање Косова и Метохије не предајемо у руке варљивих људи и њихових интереса већ га предајемо Богу и суду Његовом. Као што је некада Псалмопојац певао отетом и разрушеном Јерусалиму, и ми певајмо у духу косовског завета: ако заборавим тебе, Косово, ако заборавим тебе, Метохијо, нека ме заборави десница Господња! Нека се прилепи језик мој уз непца моја ако се тебе не сетим, ако не истакнем Косово и Метохију за почетак весеља мога.

Драга децо духовна, живимо у тешким временима глобализације,

Васкрсење Господње - Манастир Хора, Цариград (14. век)

у временима гажења основних људских права – права човека на живот, права детета да буде рођено, права родитеља да своје дете васпита и води, права мајке да буде бржљива мајка свом детету и супруга своје мужу, права човека да буде човек! Ствара се чудовишна глобалистичка цивилизација по мери изопаченог морала, без квасца вечног смисла људског живота. Таква цивилизација, све док је у супротности са Васкрслим Христом и Његовом благом науком, не може преживети. Имајући то у виду, будимо мудри и опрезни када прилазимо нездравой трпези понудџа овога света. Изаберимо са ње само оно што је за Христа вредно и достојно нашег звања и достојанства. Све псевдоцивилизацијско, извитоперено и нехумано одбацимо, као што је Христос одбацио понуду кушача на Гори кушања: ако ми се поклониш, све ово што видиш биће твоје!

Ми знамо прави одговор: Писано је: само Богу служи и Њему Једином се клањај!

Посебно поздрављамо нашу браћу у дијаспори: у Сједињеним Државама Америке, у Канади, у Аустралији, у земљама Азије, Африке и Европе. Поздрављамо их и позивамо да се у Христу Исусу Васкрслеме сложе и уједине, да више никада не допусте да их деле и завађају.

Поздрављамо нашу браћу и сестре у Републици Српској и Босни и Херцеговини, Хрватској, Црној Гори, Словенији и Бившој Југословенској Републици Македонији. Поздрављамо сву Цркву Божју распрострањену по васељени и све људе добре воље. Све позивамо на мир, слогу и добро сведочанство пред другима. Обновимо себе Христом Васкрслим и светлимо свету добром и врлином! Сабрани у светој Литургији своје свете Цркве, у добру и добром сведочењу Истине, загрлимо брат брата, поздравимо једни друге, али и небо и земљу, сверадосним поздравом:

ХРИСТОС ВАСКРСЕ! ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!

Дано у Патријаршији српској, у Београду, о Васкрсу 2008. године.

Ваши молитвеници пред Васкрслим Господом:

Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски ПАВЛЕ

Митрополит загребачко-љубљански ЈОВАН

Митрополит црногорско-приморски АМФИЛОХИЈЕ

Митрополит средњезападноамерички ХРИСТОФОР

Митрополит дабробосански НИКОЛАЈ

Епископ шабачки ЛАВРЕНТИЈЕ

Епископ нишки ИРИНЕЈ

Епископ зворничко-тузлански ВАСИЛИЈЕ

Епископ сремски ВАСИЛИЈЕ

Епископ бањалучки ЈЕФРЕМ

Епископ будимски ЛУКИЈАН

Епископ канадски ГЕОРГИЈЕ

Епископ банатски НИКАНОР

Епископ за Америку и Канаду

Митрополије новогрчаничке ЛОНГИН

Епископ источноамерички МИТРОФАН

Епископ жички ХРИЗОСТОМ

Епископ бачки ИРИНЕЈ

Епископ британско-скандинавски ДОСИТЕЈ

Епископ рашко-призренски АРТЕМИЈЕ

Епископ бихаћко-петровачки ХРИЗОСТОМ

Епископ осечко-пољски и барањски ЛУКИЈАН

Епископ средњоевропски КОНСТАНТИН

Епископ западноевропски ЛУКА

Епископ тимочки ЈУСТИН

Епископ врањски ПАХОМИЈЕ

Епископ шумадијски ЈОВАН

Епископ славонски САВА

Епископ браничевски ИГЊАТИЈЕ

Епископ милешевски ФИЛАРЕТ

Епископ далматински ФОТИЈЕ

Епископ будимљанско-никшићки ЈОАНИКИЈЕ

Епископ захумско-херцеговачки ГРИГОРИЈЕ

Епископ ваљевски МИЛУТИН

Епископ западноамерички МАКСИМ

Епископ горњокарловачки ГЕРАСИМ

Епископ аустралијско-новозеландски ИРИНЕЈ

Епископ умировљени захумско-херцеговачки АТАНАСИЈЕ

Викарни Епископ хвостански АТАНАСИЈЕ

Викарни Епископ јегарски ПОРФИРИЈЕ

Викарни Епископ липљански ТЕОДОСИЈЕ

Викарни Епископ диоклијски ЈОВАН

Викарни Епископ моравички АНТОНИЈЕ

ОХРИДСКА АРХИЕПИСКОПИЈА:

Архиепископ охридски и Митрополит скопски ЈОВАН

Епископ полошко-кумановски ЈОАКИМ

Епископ брегалнички и мјестоблгуштитељ Епархије битолске

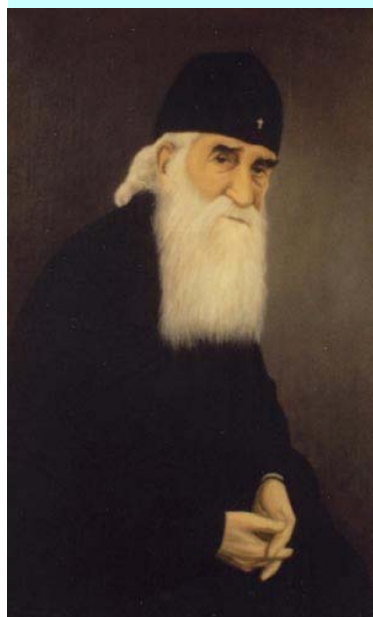
МАРКО

Викарни Епископ стобијски ДАВИД

СТРАШНИ СУД НАД БОГОМ

Никада није било мање Бога у човеку, драга браћо, него данас; Никада мање Бога на земљи него данас. Данас се ђаво оваплотио у човека, да би разоваплотио Богочовека. Данас се све зло уселило у тело човека, да би Бога истерало из тела. Данас се сав пакао преселио на земљу. Да ли се ико сећа да је земља икада била рај? Данашњи пад човеков је неизмерно већи од првог пада; онда је човек отпао од Бога, а данас је распео Бога, убио Бога. Човече, како ти је име ако не ђаво? Но, шта ја говорим? То је увреда за ђавола. Ђаво никада није био тако зао, тако уметнички зао као човек. Господ Христос је и у пакао сишао, али Га тамо распели нису. А ми смо Га распели. Зар људи нису гори од ђавола; зар земља није пакленија од пакла? Из пакла нису протерали Христа; а људи су Га данас протерали са земље, протерали из тела свог, из душе, из града свог.

Преподобни ЈУСТИН Ђелијски

У зеницу душе моје, браћо упило се као змија злобно питање, и злурадо ме пита: Зар је човек икада био добар кад је могао Христа распети? Ти верујеш у човека; хвалиш се њиме; оптимист си? Ох, погледај човека, погледај човечанство са зеница Великог петка, погледај човека како убија Богочовека и реци: Јеси ли сада оптимист? Не стидиш ли се што си човек? Не видиш ли да је човек гори од ђавола?

Заборавите све дане пре и све дане после Великог петка; сведите човека у границе Великог петка - није ли он зеница свију зала, тркалиште свију искушења, стециште свих гадости? Није ли данас земља полудела у човеку? Није ли данас човек, убијајући Богочовека, доказао да је он заиста - лудило земље?

Ни Страшни суд, браћо, неће бити страшнији од Великог петка. Не, он ће бити несумњиво мање страхан, јер ће онда Бог судити човека, а данас човек суди Бога. Данас је Страшни суд за Бога; суди му човечанство. Данас човек оцењује Бога; оцењује га са 30 сребрника! Зар је то последња цена? Зар је Јуда наша последња реч о Христу?

Данас је човечанство осудило Бога на смрт. То је највећи бунт у историји неба и земље. То је највећи грех у историји неба и земље. Ни пали анђели то учинили нису. Данас је извршен Страшни суд над Богом. Никада невинијег осуђеника, никада безумнијег судију свет видео није. Исмејан је Бог страшније него икад, "Јад весемехливиј" уселио се данас у човека, и исмејао Бога и све што је Божје. Исмејан је данас Онај Који се никада смејао није. Веле да се Господ Исус никада смејао није, а често су Га виђали где плаче. Посрамљен је данас Онај Који је дошао да нас прослави; мучен је данас Онај Који је дошао да нас избави од муке; предаје се данас на смрт Онај Који нам је донео живот вечни.

Човече, има ли краја твоме безумљу? Има ли дна твоме паду?

Крст - најсрамнији дар, даровали смо Ономе Који нам је даровао вечну славу. Губавче, Он те очистио од губе, зар му зато крст дарујеш? Слепче, Он ти је очи отворио, зар зато да би видео

начинити крст и распети га на њему? Мртваче, Он те је васкрсао из гроба, зар зато да Њега сатераш у свој гроб? Благим вестима засладио је Сладчајши Исус горку тајну живота нашег, браћо за коју Га од њих дарујемо таквом горчином?

Људи мои, што створих вам? Не испуних ли Јудеју чудесима? Не

Господ Исус Христос - Пастир добри (ранохришћански период)

васкрснух ли мртваце једном речју? Не исцелих ли сваку болест и недуг?... Шта ми ви дајете? За исцељења ране ми дадoste; за живот убијате ме и распињете на дрвету ...

Велики петак је стид наш, браћо, и срам, и пораз. У Јуди Искариотском било је помало од свачије душе. Да није тако, били бисмо безгрешни. Кроз Јуду сви смо паги; сви смо Христа продали; сви смо Христа издали, и ђавола примили, сатану примили. Јер је у Светом Јеванђељу речено: *И по залогају уђе сатана у Јуду.* По каквом залогају? По залогају који му Христос даде; по причешћу, по Христу. Ах, има ли већег пада, већег ужаса? Среброљубље, ти си Господа Христа издало! Среброљубље, ти Га и данас издајеш! Јуду, који је био ученик Христов, који је три године био са Њим, који је присуствовао свима чудесима Христовим, који је именом Исусовим губаве чистио, болесне исцељивао, мртве васкрсавао, нечисте духове изгонио, тога Јуду среброљубље је учинило издајцом и Христуубицом; како онда мене и тебе да не учини издајцом и Христуубицом? Мене који нисам три године Бога у телу гледао, који нисам именом Исусовим ни губаве чистио, ни болесне исцељивао, ни мртве васкрсавао? Јуда је дуго био с Оним који није имао где главе склонити, с оним који је делима и речима учио да не треба носити ни сребра ни злата. А ја? А ти? Не умеш ли да се радујеш сиромаштву, брате, не умеш ли да си срећан сиромаштвом знај да си кандидат за Јуду. Не питај: Да нисам ја, Господе? јер ћеш несумњиво чути одговор: Да, Ти каза. Чезнеш ли за богатством, тиња ли у теби жудња за новцем, знај да се у теби зачиње Јуда. Брате и пријатељу, запамти на сав живот: среброљубље је распело Христа, убило Бога; среброљубље је од ученика Христовог створило непријатеља Христовог, убицу Христовог. Но не само то: оно је и Јуду убило. Среброљубље има то проклето својство да човека чини не само Христуубицом већ и самоубицом. Оно најпре убија Бога у души човековој; а убивши Бога у човеку, оно затим убија и човека.

Страшна је тајна смрти, браћо, но најстрашнија је кад људи предају Бога на смрт и желе да Га убију свега, да сав буде мртав, без остатка. Данас је дан када су људи страшни за Бога: јер муче Бога као што Га нико никада мучио није, јер пљују на Бога, као што Га нико никада пљубао није, јер бију Бога, као што Га нико никада био

Хватање Исусово - Дечани (14. век)

није. Нека умукне све што се човек зове. *Да молчит всекаен плот чловеча.* Нека се нико не хвали човеком, нека се нико не хвали човечанством, јер, гле, човечанство не трпи Бога у својој средини, убија Бога. Зар се таквим човечанством хвалити? Зар о величини таквог човечанства говорити? Нека се нико не хвали хуманизмом; ах, та то је све само - сатанизам, сатанизам и сатанизам.

Данас су не ђаволи, не зверови, не шакали, већ људи исплели венац од трња и на главу Христу метнули. Трновим венцем ките Онога Који је човека окитио бесмрћем. Трнови венац плетем за Христа и ја, и ти, пријатељу, ако сам среброљубац, ако сам блудник, ако сам хулник, ако сам оговарало, ако сам пијаница, ако сам немилостив, ако сам гневљив, ако сам недарежљив, ако грешне мисли имам, ако нечиста осећања имам, ако вере немам, ако љубави немам. Сваки грех мој, сваки грех твој, сваки грех наш, трн је који умећемо у проклети венац који избезумљено човечанство непрестано плете око главе Господа Исуса.

У мучењу Бога човек је немилосрднији и од ђавола. Ви не верујете? Чујте шта очевидац прича: тада му пљуваше у лице; ах, у Његово лице, у Његово чудесно и чаробно лице. Господе, зашто ми се уста не огубаше? Не зато ли да би нас трпљењу и кроткости научио? Пљуваше оно дивно, оно благо лице, које више вреди него сва сазвезђја, него сва блаженства. Шта кажем? Да него сва блаженства, јер је у том кротком лицу све блаженство, сва радост....

Пљубаху оно лице пред којим се море смиривало и умиљавало; оно лице које је бурне душе смиривало и покој свима давало. И ви се хвалите човеком! Ох, свијајте заставе мољци и ништавила! Нико, нико не треба да се стиди себе као човек, нико од ђавола, нико од зверова, нико од животиња. Људи пљују Бога - има ли што ужасније од тога? Људи бију Бога - има ли што сатанскије од тога? Браћо ако нема пакла, требало би га измислити, измислити само за људе.

Њега, Творца и Спаситеља, пљују и бију, а он кротко и ћутке подноси све. Имаш ли изговора ти који сваку увреду увредом враћаш? Који зло злом враћаш? Који кунеш када те куну? Који мрзиш када те мрзе? Враћајући зло злом, ти Господа Христа пљубеш; мрзећи оне који те мрзе, ти Христа бијеш и мучиш; враћајући увредом увреду, ти Господа Исуса исмеваш и срамотиш, јер Он то чинио није.

И Бога поплуваног, Бога исмејаног, Бога избијеног изводи Пилат пред богоборце и пита их: Какву кривицу налазите на овом Човеку? Одговорите ви слепи, који сте Христом прогледали; ви глуви који сте Христом прочули; ви хроми који сте Христом проходили; ви неми који сте Христом проговорили, ви мртви који сте Христом васкрсли! И одговорише безумни и повикаше помамни: распни Га, распни! злочинац је!

И кротког Господа Пилат предаје на распеће. А људи га воде од митарства до митарства, од муке до муке, од поруге до поруге. И поруганог Бога распињу. Прикивају за крст. Зар клинце забивате у руке Христове, у руке које су толике болеснике исцелиле? Толике губавце очистиле? Толике мртве васкрсле? Зар да умукну уста која су говорила као што човек никада говорио није? Јаире, где си? Лазаре, где си? Удовице наинска, где си да заштитиш Господа твог и мог? Зар распињете њега - утеху неутешних, наду безнадежних, око слепих, ухо глувих, васкрсење мртвих? Зар клинце забијате у те свете ноге, које су мир носиле, које су блавестиле, које су по мору као по суву ходиле, које су хитале ка свима болесницима? Ка Лазару мртвом? Ка гадаринском ђавоиманом?

Распет је Бог. Јесте ли задовољни богоборци; јесте ли срећни богоубице? Шта мислите о Христу на крсту? Варалица је; немоћан је; саблазан је; ако си Син Божји сиђи са крста! Аха, ти што храм за ти дана подижеш, помози сам себи, и сиђи са крста! Но шта мисли Господ са крста о људима под крстом? Оно што само Бог љубави, Бог кроткости мислити може: *Оче опрости им, јер не знају шта раде!* Ваистину не знају шта раде са Богом у телу. Зар је Господу било лакше у телу него на крсту? Теже, кажем вам, него када бих ја у свакој пори имао по ђавола. Јер је бескрајно већа разлика између Бога и човека, него ли између ђавола и човека. Спаситељ је осећао ту муку: Његова чиста, безгрешна природа је устала против смрти и Он на догледу смрти: *Забрину се и поче тужити: жалосна је душа моја до смрти!* Када и Бог тужи, када се и Бог жали на смрт, онда, реците, има ли за човека ишта страшније од смрти? ишта неприродније од смрти? ишта одвратније од смрти? Смрт је тешка за Бога, а камо ли за човека. Од свега, смрт је најтежа за човека, јер представља највећу удаљеност човека од Бога. Човек у Христу је то болно осетио и исповедио: *Боже мој, Боже мој, зашто си ме оставио?* То вапије Јединородни Син Божији, који је јединосуштан са Оцем, једно са Оцем. Није ли то најбољи доказ да је смрт сила која одбија од Бога, удаљује од Бога, разједињује од Бога?

Распели смо Бога. Човече, шта хоћеш даље? Да није разбојника благоразумног - не би за те било оправдања. Да није њега - земља би остала заувек пакао. Када су се о Христа саблазиле сви ученици, разбојник га је исповедио као Господа и као Цара: *Опомени ме се Господе када дођеш у царство Твоје!* Разбојник је нада наша, јер је поверовао у Христа као Господа онда када је Исус био поруган, исмејан, измучен, када је био у најсрамнијем, у најпониженијем положају, када је као сваки човек страдао и мучио се ужасно.

Но док људи пљују Бога, док људи распињу Бога, дотле сва природа протестује против тога:

И би тама по свој земљи од шестог сата до девог. И повикавши Исус иза гласа рече: Оче! у руке Твоје предајем дух свој. И ово рекавши - испусти душу. И помрча сунце, и завеса црквена раздорије се на пола. И земља се затресе, и камење се распаде, и гробови се отворише и усташе многа тела светих који су помрли.

Када су људи довршили своју комедију са Богом, када су умукли - васељена је проговорила, камење је проговорило: и показало се осетљивије од људи, осетљивије за бол Христов. И сунце ја проговорило: повукло је од стида светлост своју са грозне планете наше. Светлост се стидела онога чему су се људи радовали. Мртви су у гробовима чули вапај Христов, и узбудили се, и похитали из гробова, док су живи људи стајали под крстом и мртве душе у телу носили.

"Днес црквенана завеса на обличение безаконих раздираетсја и солнце лучи своја скривает Владику зрја распинаема."

"Всја сострадаху саздавшему всја", да всја сем човека, всја сем људи. Сва твар је на крсту познала у Христу Бога, и исповедала Га као Бога. И са крста је Христос показао да је Бог. - Чиме? Чиме? - Одговором разбојнику. Чиме још? - Помрачењем сунца, земљотресом. Чиме још? - Молитвом својом: Оче, опрости им, јер не знају шта раде. - Ваистину људи не знају шта с Христом раде. Из злобног незнања распели су људи Христа; из незнања, распињу га и данас. Да су људи Господа славе познали, не би га распели (1. Кор.2,8). Кроз кроткост и смиреност Господ је ушао у свет. Зар није највећа кроткост и највећа смиреност да Бог постане човек, да обуче себе у трошно, у уско, у грешно тело људско? Кроз кроткост и смиреност изашао је Господ из света; изашао је кротко благосиљајући своје мучитеље. Људи не знају Христа, зато га гоне; не знају колика је то љубав, колика смиреност, колика кроткост када Бог допушта да Му људи суде, да Га људи пљују, да Га људи бију, и - убију.

Страшан је удес Христов и данас на земљи, браћо. Сваки мој грех је - Велики петак за њега. Четири моја греха, и већ сам распео Господа Исуса. Сваки твој грех, брате, већа је мука за Њега, него за тебе и мене. Чинећи грехе, ти Га распињеш. Свака нечиста мисао, свако похотљиво осећање риче и урла: Распни Га, Распни! Није ли сав живот наш на земљи - незалазни Велики петак за Господа Христа? Сваки грех мој клинац је који забијам у руке Господа кротког; свака страст моја - трн је; све страсти моје - трнов су венац који ја на Главу Христу мећем. - Наше ругање Христу страшније је од јеврејског. Јевреји су могли мање веровати у Христа, јер није био васкрсао. А ми - којима Христос већ двадесет векова силно сведочи да је васкрсао, ми - исмевамо Христа васкрслог, пљујемо Христа васкрслог, распињемо поново Христа, и то Христа васкрслог! - Зар не распиње васкрслог Господа Христа свештеник који животом својим одбија од Христа паству своју? Зар не мучи, зар не исмева васкрслог Христа професор, учитељ који учењем својим богоборачким изгони Бога из душе ученика својих? Зар не срамоти Христа, зар не пљује васкрслог Христа сваки хришћанин који је само по имену хришћанин? Зар овај град, овај самохвални Сион, чији је храм увек пуст, не исмева васкрслог Христа? Не распиње поново васкрслог Господа?

Авај, ми непрестано гонимо васкрслог Христа.

Како, како гонимо ми Христа - рећи ће неки, када Он није с нама у телу? Када не видимо тело његово? Ох, гонимо ми Христа, браћо, кад душу Његову гонимо, када учење Његово гонимо, када светитеље Његове гонимо, када Цркву Његову гонимо. Ми Христа гонимо - кад просјака гонимо: јер Он је тај који у просјаку проси; ми гонимо Христа - када голога не оденемо: јер у голоме Христос голује; ми гонимо Христа - када гладнога не нахранимо: јер у гладноме Христос гладује; ми гонимо Христа - када болеснога не походимо: јер у болесноме Христос болује. У сваком страдалнику Господ Христос страда: у сваком тужном Господ Христос тужи. Он се непрестано оваплоћава у тело свих гладних, болних, жедних, тужних, јадних,

презрених, поруганих голих и прогањаних. Он непрестано узима на себе тело човечије, страда са њим, мучи се у њему, тугује у њему. Он непрестано идентификује Себе са њима:

Када једноме учинисте од ове моје најмање браће - мени учинисте (Мт. 25,40)

Када не учинисте једном од ове моје мале браће, ни мени не учинисте (Мт. 25,45).

Христос се оваплоћује у сваког Хришћанина. Чуј шта вели: Савле, Савле, зашто ме гониш? (Д.А. 8,11), јер гонећи оне који Мене верују - Мене гониш; пљујући оне који Мене верују - Мене пљујеш, мучећи оне који Мене верују - Мене мучиш. Знајте, учи апостол Павле, када се грешите о браћу и бијете њихову слабу савест - о Христа се грешите (1. Кор. 8,12).

Не само за Господа Христа, браћо, већ и за све Христоносце - живот на земљи је незалазан Велики петак. Што више Христа у себи имаш, све те више гоне. Јеси ли Христов, сматрај себе за сметлиште света, по коме сви газе, као што су по Христу газили. Кад те куну - благосиљај, Кад те бију - праштај; кад те мрзе - љуби. Трпљењем

Христос Пантократор - Дечани (14. век)

побеђуј мучитеље, као и Господ. Враћај зло - добрим; бори се као што се Господ Христос борио:

са гордошћу бори се - смиреношћу

са грубошћу бори се - кроткошћу

са мржњом бори се - љубављу

са увредом бори се - праштањем

са клеветом бори се - молитвом

То је пут победе; пут који је једном за свагда пропутио Господ Исус; он кроз страдање води у васкрсење. Ми смо на том путу, на једином путу који завршава васкрсењем, ако благосиљамо оне који нас куну, ако добро чинимо онима који нас мрзе, ако љубимо непријатеље своје, ако се противимо злу добром, ако се не гневно када нас вређају, ако молимо кад хуле на нас, ако с молитвом подносимо кад пљују на нас. Ми смо сигурно на путу који се завршава тријумфалном победом над смрћу, ако се и онда када нас распињу, Христовом молитвом молимо за мучитеље своје: "Оче, опрости им јер не знају шта раде."

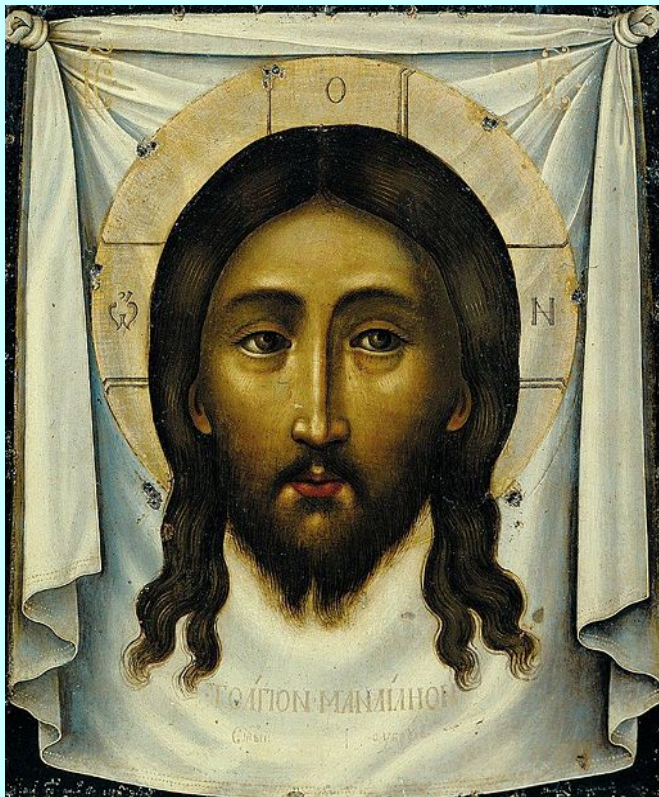
Амин.

Преподобни ЈУСТИН Ђелијски
(Беседа на Велики петак, изговорена у карловачком патријаршијском храму 1924.)

ОД ЧИСТЕ НЕДЕЉЕ ДО ХРИСТОВЕ САХРАНЕ

Значења великопосних недеља

Прве, такозване чисте недеље Великог поста, циљ је да се човек "очисти" од живота пређашњег. Једе се поврће спремано на води. Све намирнице животињског порекла су строго забрањене. Циљ је ако се неко и наљути да се сети да је у посту, да сачека неко друго време, и учини нешто добро. Друге недеље, пачисте, пост је мање строг него прве. Трећа је посвећена крсту на ком је Христ распет. Четврте, средопосне недеље, испосник се већ навикао на нови режим. Пете, човек је физички и психички исцрпљен. Од глади се често пада у несвест, слабије чује, а Бог наговештава да ће се у глуво доба ноћи нешто десити. Зато је пета недеља познатија као "глувна". Шеста недеља почиње Цветима, када је по Библији Христос ушао у Јерусалим, а деца га дочекала с врбовим

Ушаков - Икона "Нерукотворени образ"

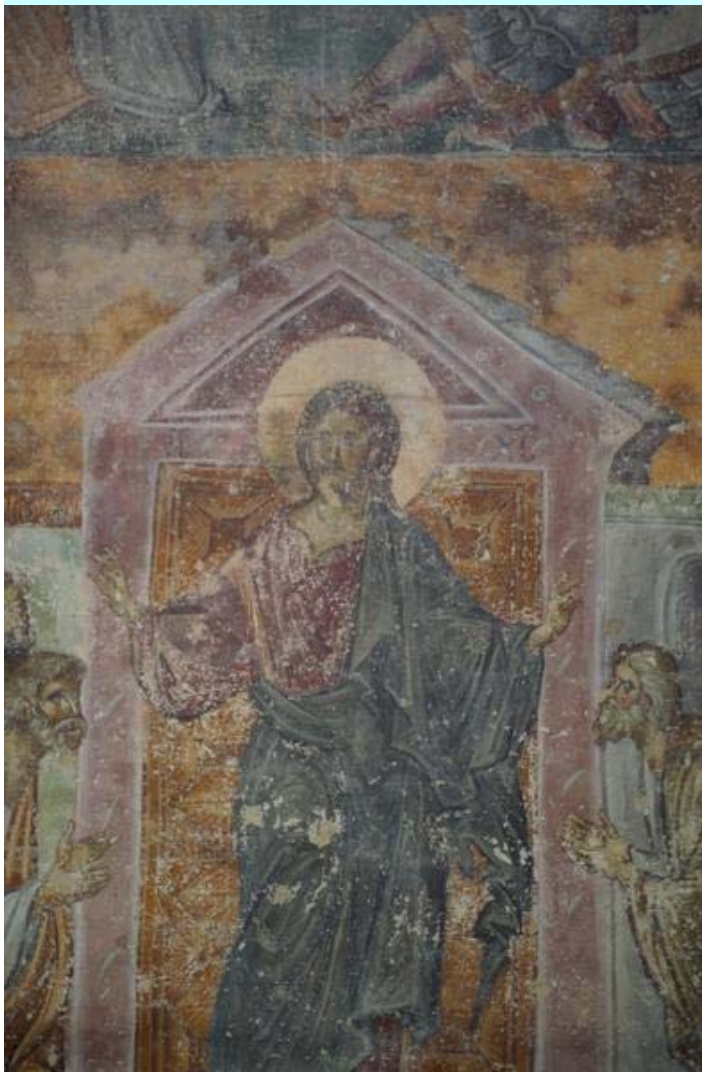
гранчицама. Седма је недеља страдања, јер је толико трајало Христово пострадање у најгорим овоземањским мукама.

Кулминација празновања је на Велики петак, када се двочасовном молитвом свештеници моле Христу. На црквама не звони ни једно звоно, претходно се канапи у звонику везују да их неко омашком не повуче, већ се клепа, и у највећој побожности, потпуној тишини и са највећим кајањем износимо пред народ "плаштаницу", симбол Христовог тела. То је симболична Христова сахрана. Тачно у поноћ, молитва се завршава, чиме се најављује Васкрс, најрадоснији хришћански празник када је распети богочовек ускрснуо. Најдивнија терапија коју човек може да научи за 40 дана поста је да не одговори на увреду и опрости сво зло које су му ближњи нанели. За успомену на тај дан, поред фарбања јаја, ваља неког обрадовати и добро чинити.

Шта се догађало између Великог петка и васкрсења Христов силазак у ад

Између Великог петка и Ускрса, на Велику суботу, хришћани обележавају Христов силазак у ад. То је дан светога мира и жалости за распетим Господом. Пости се строго, такозвано сухоједеније, само се узима мало хлеба и пије вода, док се не заврши поподневна литургија. Понегде се на овај дан одлази и на гробље.

Ад је по тумачењима теолога над паклом, подземно царство, по апостолу Петру тамница у којој су душе умрлих. То је држава смрти, место туге и немоћи, жалости и бола,

Васкрсење Господа Исуса Христа - Манастир Сопоћани (13. век)

свирепости и проклетства. У њему бораве душе свих умрлих, од дана смрти до васкрсења и праведног суда. Грци га зову адом, латини инферно, а Јевреји шеол.

Заокружен боравак на земљи

Ту је, дакле, сишао Христос. Одвојило се тело његово, јер је умро на крсту као човек, од душе, која је остала божанска. Умрло тело предато је земљи, гробу, а Он, бестелесно, продужио је своју мисију.

Проповедао је, наставио своје учитељско служење, благовестио почившим од Адама до тога дана, добрима и злима, праведнима и великим грешницима. Богослови тумаче да је Христовим дола-ском мртвима засјало Сунце правде, разбијена је тама, смрт је савладана, неча-стиви је поражен, заробљени од демона ослобођени. Довољан му је био само кратак силазак у ад, да и покојнима пренесе поруку наде у спасење и васкрсење. Христов боравак на земљи се употпунио и заокружио. Да власт смрти није савладана, његова мисија не би била потпуна. Добровољни одлазак у ад (сошествије), и потоње васкрсење, заокружило је победу живота.

Део композиције Успења Богородичиног - Манастир Сопоћани

Црквени оци, поготово првих векова хришћанства, радо, обимно и надахнуто тумачили су силазак Христа у Ад. На ову христолошку и сотериолошку тему писали су св. Иринеј Лионски, Атанасије Велики, Григорије из Нисе, Јован Дамаскин, Јован Златоусти, Кирил Александријски, Кирил Јерусалимски и бројни други. Последњих деценија богослови поново тумаче спаситељску димензију Христовог боравка у аду, међу њима и почивши архимандрит Јустин Поповић. Црквено појање на Велику суботу -

статије, стихире, канон - дочаравају сву драматику и значај тих потресних тренутака. Христос теши мајку: "Не оплакуј мене, мати..., јер ћу устати и прославићу се".

Чување "гроба Христовог"

Богослужења на Велики петак увече, после вечерње, литургијски већ припадају Великој суботи. На вечерњу се износи плаштаница, која симболизује платно у којим је било обавијено тело Христово после скидања са крста. После малог повечерја, пева се "Плач мајке Божје", текст канона из десетог века, састављен од Симеона Логотета. Потом је јутрење (петак касно) Велике суботе, то је погреб Христов, опело пред плаштаницом, која се потом носи око храма.

У саму суботу, могу се читати пре подне само часови, а литургија св. Василија Великог тек касно после подне, завршиће се кад већ падне мрак. Током ње свештеници црне одежде замењују белим, док се пева: "Устани, Боже, суди земљи...!", чита се васкрсно еванђеље, а по старој традицији могу се обавити крштења оних, који су приступили вери и припремили се за то. Врхунац побожности верни доживљавају слушајући речи: "Нека замукне свако тело човечје и нека стоји са страхом и трепетом, ништа земаљско не помишљајући у себи..."

У католичкој цркви ова субота је дан "гробне тишине". Једини дан у години без мисе, само се служе јутрење и вечерње, олтар је празан, без свећа и цвећа, табернакул стоји отворен. У манастирима се поје тужбалице, као она пророка Јеремије над народом, кога је напустио Бог. Верници треба да се уздрже сваког већег посла ван куће и да се усредсреде на мисли о смртности и грешности човека. По Европи има много места, где верници чувају "гроб Христов", ките га цвећем, а то је био раније обичај и код нас.

Календар слављења Васкрса

Ове године православци славе празник васкрсења Христовог пет недеља после католика, 27. априла. Дешава се да се празник Васкрса слави истога датума. Током 21. века, то ће се десити тридесет један пут, а у следећих неколико година још три пута: 2007, 2010. и 2011. године. Разлика празновања наступила је увођењем грегоријанског календара 1582, али и поред тога, од те године до 3000. чак 271. пут Ускрс пада у исти дан, у прошлом 20. веку тога је било 26 пута. Празновање следећих пет година по јулијанском и грегоријанском календару:

- 2006. 23. април / 16. април
- 2007. 8. април / 8. април
- 2008. 27. април / 23. март
- 2009. 29. април / 12. април
- 2010. 4. април / 4. април
- 2011. 24. април / 24. април.

Налагање решења да се Ускрс увек слави у исти дан за све хришћане није немогуће уз задржавање принципа Никејског сабора. На томе се ради већ годинама, сматрајући да је то потребно целом хришћанству. Сада се дешава да римокатолици каткад имају Ускрс крајем марта, а православци почетком маја. Толико разликовање у слављењу истог догађаја неприхватљиво је. Али, пут до уједначавања није лаган. Српски академик Милутин Миланковић је и за то имао решење, поднето на Свеправославном конгресу 1923. у Цариграду.

Прота Предраг Азап, СКД Просејета, март 2005.

О ДУХУ ВРЕМЕНА

У нашој хаотичној садашњици једно божанство све више потискује остала божанства, све неодољивије намеће себе за јединог бога, све немилосрдније мучи своје поклонице. То божанство је: дух времена. Пред њим даноноћно метанишу измучени житељи Европе, и приносе му на жртву своју савест, своју душу, свој живот и срце своје. Оно има своје жреце, фанатичне жреце, који су несрећну Европу нашу учинили жртвеником на коме се непрестано жртвоприноси тело њено. Њихов страсни фанатизам пролази све остале континенте и покушава да и њих претвори у жртвенике бога свог. Но, пре но што буду успели да душе свих континентата стопе у бурно Осана богу њиховоме, ми ћемо на пробу ставити бога њиховог, и проверити га.

Бог њихов: дух времена је и сувише сложен, изграђен од најразнороднијих елемената. Он садржи у себи све противречности модерног живота: културу и цивилизацију, философију и науку, католицизам и протестантизам. Садржи у себи сав трагизам и сав комизам живота оваквог какав је. И живећи по духу времена човек се ломи о гудуре свих тих непримиривих противречности. Но што је најстрашније у овоме, то је: систематски организован устанак против човечје личности. Дух времена спутава личност својом самодржавном тиранијом, механизује је: ти си шраф у хучној машинерији савремености - живи као шраф; ти си дирка на раштимованом клавиру садашњице, чије дирке потреса дух времена - живи као дирка. Детерминизам, који се извија у фатализам, јесте најглавније средство којим богује дух времена: од средине, од околине зависи све, не од личних подвига; све што чиниш, чиниш не ти већ средина чини кроз тебе; учиниш ли злочин, крив си не ти већ средина у којој си. - Но све то, преведено на језик словенске искренности, гласи: све је дозвољено: дозвољени су сви пороци, сви злочини, сви преступи, сви греси, јер све што бива - бива по неумитним законима неопходности.

Планета је наша немилосрдна; она је одвајкада била гробница и за богове и за људе. Многе је богове унела она у свој поменик; но није било тако бесмисленог бога као што је дух времена нашег, јер је Европа у њему обоготворила све болести своје, све грехе своје, све пороке и преступе своје. Да је тако, Европа је то доказала људождерским ратом јучерашњице, доказује и, не мање, људождерским миром садашњице. То може видети сваки инсект који није заражен духом времена нашег; то може видети сваки човек који оком Христовим загледа у хаос наше садашњице.

Време је исечак Вечности; откине ли се од ње, отискује се у неиздржљиво очајну бесмисленост. Дух човечји је исечак Духа Вечности; откине ли се од њега, губи свој вечни смисао и мир, и отискује се у крајњу муку, где је плач и шкргут зуба. Дух времена нашег откинуо се од Духа Вечности, зато се мучи, плаче и шкргуће зубима. Био је генијалан и неустрашив у проналажењу маказа којим ће одсећи себе од вечности; сада је упоран у очајној немоћи својој и мрачном боговању свом. Пронесите дух времена нашег кроз Дух Вечности: шта остаје што није поцрвенило од стида, шта остаје од наше културе и цивилизације, шта од науке и моде, шта од демократије и револуције? - Ја говорим не о вечности која је трансцендентна могућност, већ о живој, реалној Вечности, Вечности богочовечанској, Вечности која Личношћу Својом и животом Својим доказује Себе, показује Себе и оправдава тачност и истинитост речи Својих: Ја сам живот, живот вечни. - До Христа, Вечност је била сушичава претпоставка; од Христа, она постаје телесна стварност, чулна стварност, коју руке наше опипаше, очи наше размотрише, уши наше чуше. Дух Вечности постаје

опипљив као и дух времена. У личности Богочовека Христа време је дошло до органског јединства са Вечношћу, и тиме: до свог вечног смисла. Зато је Христос постао и занавек остао: вечна провера свих времена, свих богова, свих људи и свих ствари. Зато је Христос једина правична и непогрешна провера и наше

садашњице, и нашег духа времена. Проверен Њиме, процењен Њиме, дух времена нашег је човечји, сувише човечји. Човеком живи, човеком дише, човеком се хвали дух времена нашег - човеком, не Богочовеком. У томе је центар трагизма нашег, и само у томе. Дух времена нашег у обожавању човека иде до човекоманије, зато је Дух Вечности потцењен, погљубан и готово протеран са наше планете.

Хвале се човеком, европским човеком оваквим какав је; но проверите га, процените га Богочовеком, и хвала ваша претвориће се у стид ваш и жалост вашу. Хвале се нечим, и говорите: ово је достојно Вечности и пиље у очи човеку, хвалисаво и гордо. Но оставите човека, окрените се Богочовеку, из Чијих благих очију зрачи Вечна истина и Живот Вечни, и реците Му, без стида реците: ево, Господе, ово је моје, и достојно је Вечности! - Не хвали се човеком, не хвали се временом, јер се пепелом

хвалиш, и гнојем, и смрадом, и злосмрадијем. Смисао човека је да се сједини с Богочовеком; смисао времена је да се претопи у Вечност. - Они ми непрестано предлажу свој дух времена у замену за Христа, своје ситне релативне истинице у замену за апсолутну Истину и Вечност. Но реците ми: чиме ћете заменити Христа? Собом ли? - Испоредите себе с Њим. Човеком ли? Докажите ми да је безгрешан, бесмртан и вечан. Тековином ли неком? - Докажите ми да је мољци неће изгрисити и рђа покварити.

Трулежан је човек, наш европски човек: није ли безумље зидати на њему као на темељу здање среће човечанске? Вечан је Богочовек, вечан и незаменљив: није ли безумље хтети Га заменити ма ким и ма чим временим? Центар је човека: земља и ситне бриге и бригице; центар је Богочовека: небо и царство небеско: Иштите најпре царство Божије и правду Његову, и све ово ће вам се додати, све, све, све. - Два пута нам предлажу: пут духа времена, и пут Духа Вечности, Духа Христовог.

Дух времена нашег је суптилна саблазан наших дана; под том етикетом продаје се фалсификат прогреса, просвећења, цивилизације, културе. Зато је данас потребније него икад имати дар за разликовање духова, дар православни, дар подвижнички, да се човек несаблажњен може пробијати кроз језиви хаос наше садашњице. Духом Вечности треба проверавати дух нашег времена. - Јавно и тајно, дух нашег времена проповеда људождерство, културно људождерство, које има свога апологета у науци, у њеној аксиоми: борба за самоодржање. Човек је иловача, средство, храна за човека јаче физичке организације. Све је релативно; и човек је релативан. Но дух Вечности, Христове Вечности, учи: човек је вечан, и има вечну вредност; он не може бити ничије средство осим Божје; Богочовек једини има право да оцени човека последњом ценом; нико од људи нема права да и најгоре, најлошијег човека учини средством за своје самоодржање. - По духу је времена: гордост - буди горд; по духу је Вечности: смиреност - буди смирен. По првом: главна је врлина бити задовољан собом; по другом: главна је врлина бити незадовољан собом, а бити задовољан Христом. Човек који живи духом нашег времена, гледа само оно што се види, што је времено; човек који живи Христом, гледа само оно што се не види, тј. вечно. Зато је за првог садашња брига тешка, а за другог лака (ср. 2. Кор. 4,17-18). Кроз испуцалу кору времена, кроз пукотине простора Христов човек гледа и види оно што је вечно, богочовечно. Он рони у тело сваког људског бића, тражи и налази бисер вечности. Кроз трошни дом тела свог он иде ка дому вечном, нерукотвореном, ка дому богозданом на небесима. За једним он уздише: да се обуче у своје небеско тело, да живот прождере смртно (ср. 2. Кор. 5,1-4). Време је бесмислено - док се не крсти Вечношћу; човек - док се не крсти Богочовеком; земља - док се не венча с небом; моје срце - док се артеријом љубави не веже са срцем Господа Исуса. - Време је прелаз и пролаз ка Вечности. Вечност је садржина, станица, море у које се слива река времена.

Дух нашег времена има један категорички императив: *capere diem* (граби дан!); дух Христове Вечности има свој императив: *capere aeternitatem* (граби Вечност!). За Христовог човека сваки је дан улазница за Вечност. У сваком исечку времена он живи Вечношћу и ради Вечности; он још овде на земљи има живот вечни (Јн. 5,24). За њега је време поприште на коме се он бори за живот вечни; кроз смртност он се бори за бесмртност; кроз горчину - за блаженство; кроз време - за Вечност. Бори се за живот вечни, на који си и позван. Чиме? Вером, љубављу, правдом, побожношћу, трпљењем, кротошћу, жалостивошћу, милостивошћу (ср. 1. Тим. 6,10-12). - То је пут богочовечански насупрот путу човечанском. Крајње је време да се промени мерило: није човек мера свих ствари, већ Богочовек; не треба мерити Вечност временом, већ време Вечношћу; не Богочовека човеком, већ човека Богочовеком;

не небо земљом, већ земљу небом: не ум Божји умом човечјим, већ умом Божјим ум човечји. Дух времена треба прилагођавати духу Вечности, не обратно; дух човек треба прилагођавати духу Богочовека, не обратно.

Христос се јавио као најреволуционарнији бунтовник против духа Свога времена; Он је центар живота пренео из времена у Вечност, из човека у Богочовека. Но и после двадесет векова Он се јавља као најречитији протест против духа нашег времена, против "кнеза овога света" (Јов. 14,30). Свет је толико одлукао од Бога да је њиме овладао кнез таме, кнез зла, дух гњева и противљења. Богоборачки, христорачки је: живети по духу овога света, који ради у синовима противљења (ср. Еф. 2,2). Синови противљења противе се Вечности, противе се Богочовеку, ходе по духу овога света, по духу времена, које се побунило против Вечности. Но синови Божји, синови Христови живе по духу Христове Вечности, по духу онога света, горњега, небескога света; њихов је "живот сакривен с Христом у Богу" на небесима (ср. Кол. 3,3). Њихово је срце горе, над овим светом, где ни мољац времена ни рђа зла не квари, и где зли духови не поткопавају и не краду.

Дух овога света откине ли се од Вечности, није ли органски део њен - постаје гробница, запечаћена са седам апокалиптичких печата, које нико сем Јањета Божјег отпечатити не може. Живећи по духу овога света човек живи у загушљивој гробници из које га једино Христос може васкрснути и посадити на небесима с десне стране Оца (ср. Еф. 2,5). Богочовек "даде себе за грехе наше, да нас избави од садашњега света злога" (ср. Гал. 1,4). Он даде Себе - даде нам пут спасења од духа овога света, од духа времена. Другог пута нема. Наше је призивање: борити се са духом овога света, борити се - не собом, већ Христом јер Он победи свет (ср. Јов. 16,33), и ми побеђујемо Њиме и кроза Њ. Побеђујући дух овога света ми постајемо људи не од овога света, надрастамо свет и урастамо у Христову Вечност.

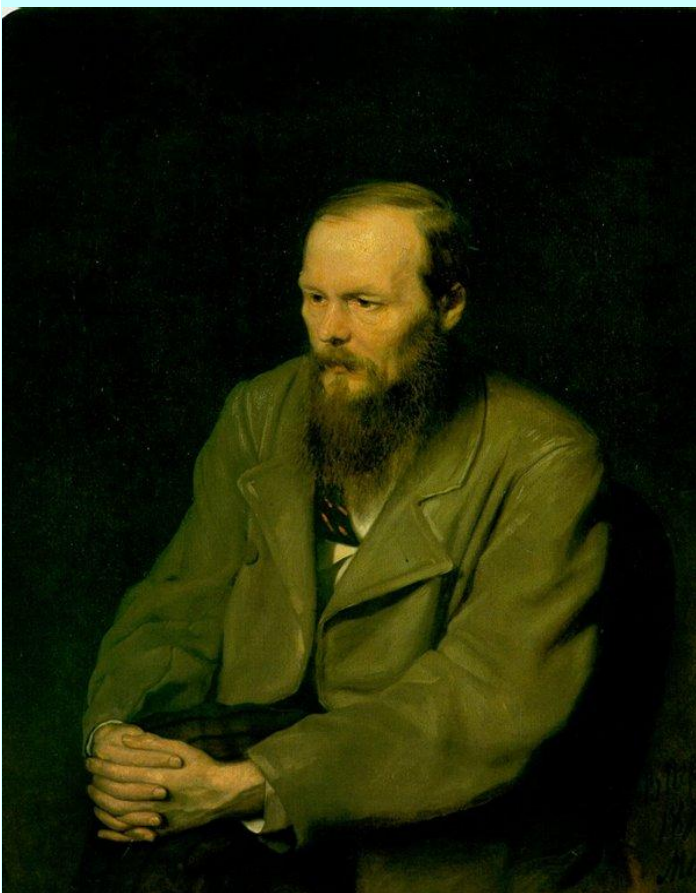
Свет је нешто што треба савладати. Чиме? - Горњим светом. Дух времена нашег је нешто што треба савладати. Чиме? - Духом Христовим. Човек је нешто што треба савладати. Чиме? - Богочовеком. Христови људи су од Бога, и побеђују свет, јер је већи онај који је у њима неголи који је у свету (ср. 1. Јн. 4,4). Савремени хришћани су се уплашили од духа времена нашег: од атеизма и анархизма, од ратова и револуција - и боје се да се боре с њим, не зато ли што су изгубили осећање да је већи Христос који је у њима од духа зла који је у свету? Но крајње је време да се православни обуку у свеоружје Божје, да би се могли одржати против лукавства овога света. Неопходно је да сву душу и све тело своје пробуде на вечно будну ревност и бдење, пробуде молитвом и постом. Пробуђени - нека узму свеоружје Божије: нека бедра своја опашу истином и обуку се у оклоп правде; нека обуку ноге у Еванђеље мира и узму штит вере; нека узму кацигу спасења и мач духовни - реч Божију; и нека се моле Богу духом непрестано, стражећи са сваким трпљењем и молећи се за све свете (ср. Еф. 6,11-18). - У самој ствари: такву је борбу водио Христос и апостоли, мученици и подвижници. Својим животом и радом Богочовек Христос је показао како се човек органски сједињује с Богом, како се време органски сједињује с Вечношћу, како се завршно решава страшни проблем времена и простора. Апостоли и мученици, страстотрпци и подвижници православни ишли су богочовечанским путем Христовим, и успели су да победе дух овога света: они су све времено учинили вечним, све човечје - богочовечним; они су и душу, и тело, и чула своја учинили бесмртним, нетљеним, вечним. Они су увек живели по духу Вечности, никада по духу времена, и оставили нам један аманет: живите увек Богочовеком, никада човеком; живите увек духом Вечности, никада духом времена.

Свети Јустин Телијски

Хришћански живот, Сремски Карловци, II/4 (1923), стр. 145 - 150

СЕЋАЊЕ НА ОЦА ЈУСТИНА

Зима 1965. Као кроз измаглицу видим себе - дечака од неких четрнаест година како са узбуђењем отварам прву страницу књиге чија душа болује од старости и употребе, ону, свим љубитељима антикарских штива, добро знану врсту лековите жутице с мирисом тамјана, благотворним попут дивне вечерње молитве: "Светлости тиха!"... Наслов "Достојевски о Европи и словенству" обећава да ме посвађа са мојим љубимцем Шекспиром. (Школски другови су ми чак и дали надимак по њему - "Шекспир"). Његове краљевске драме, трагедије, сонети васпитавају моју душу да се учи треперењу и на најмањем ветру. Неке стихове - као оне о бунтовном Болинбруку, о музици ("Ко нема музике у души и

Достојевски—омиљени писац аве Јустина

ког склад слатких звукова не дира - томе не веруј никад" - Млетачки трговац) или једноставно о срећи - учим кришом напамет! Узимам разне преводе Шекспира и међусобно их поредим. Налазим да је заноснији од "Сна летње ноћи" - други превод: "Сновиђење у ноћ ивањску". Често изговарам ове речи шапатом и не могу да се довољно наслушам неке плаве мелодије у њима, симфоније обрубљене месечиним јула. Већ сам за сав живот инфициран слабошћу пред уметнички лепим, трајним без ичије помоћи нова пространства а поједина, постиђен са толико младости и још већег незнања једноставно напуштам. Спинозину "Етику", рецимо, коју бих радо да читам, али не умем.

А сада ова књига - ко зна како доспела у моје руке. Узбуђује ме њена старост, али ништа више од тога. Све ми изгледа занимљивије од наслова. Издавач: Београдски универзитет, година издања: 1940., писац Др ЈУСТИН ПОПОВИЋ (какво чудно име, ко се још тако зове!?). Што се наслова тиче - мени тада одбојан: од Достојевског нисам прочитао ни редак, а "Европа и Словенство" упућују ме на то да је реч, вероватно, о некој политичкој студији писаној уочи избијања рата, дакле самим тим препуној погрешака. Игноратио матер ест арогантно - Незнање је мајка дрскости! "Да видим - мислим у себи - шта је писац имао да каже о Европи у којој је тада већ беснео рат. Ако је ово писао, по свој прилици, 1938. -биће уживање ловити га у грешкама".

Прва реченица ме поражава као гром: "Од моје петнаесте године Достојевски је мој учитељ - признајем - уједно и мучитељ!" Наместо политичких и историјских спекулација, уместо ученог увода високог тона прочитао сам само крик! Па ја сам у тим годинама! Па ја о Достојевском не знам ништа! Као зачаран читам даље, читање настављам те ноћи, наредних дана... Обузет грозницом да што више сазнам скидам са полица библиотеке једну по једну књигу великог писца. Поредим Иванову Буну са сјајном анализом тог непознатог Др Јустина (ко је он? ко је уопште тај чудесни свезналац?) и увиђам да он тумачи писца као што Достојевски тумачи свет: космогонијски, онтолошки из основа... Враћам се по десетак пута на тренутак када Соња Мармеладова чита убици Раскољникову Јеванђеље по Матеју о Лазаревом васкрсењу из мртвих. Због кнеза Мишкина, који је заједно са мном био прво гост код Др Јустина, па тек онда код свог аутора - читам Нови Завет - читам га полетно, жедно, жудно - не знајући с које стране пре да захватим! На све стране Вода, Вода Жива -Вода Живота! Плакао бих од среће, отворио све прозоре на души, раширио врата срца и ума пред снажним налетом Истине, пред Преображењем коме постајем устрептали сведок и радосни саучесник! У даљини само назирем свог Шекспира. Нисмо се разишли, али наслућујем да ће он морати да остане у оној позлаћеној рајској градини раних осећања засут звезданом прашином прве љубави - наивне, уосталом, као свака прва срећа. На моје очи Достојевски гради једну нову васељену, ширу од Шекспирове, васељену кроз коју ме води тај анђео од Јустина, можда исти који је водио некада Дантеа кроз Пакао, Чистилиште и Рај. Свега тога има у Достојевског: од паклених душевних дубина над којима нам се заврти у глави, од мука чистилишта у коме се у сусрету са Христом људска природа покајана и обожена присаједињује рају, до раја једног старца Зосиме, за кога ми се често чинило да сам га потпуније доживео и истинитије видео него многе људе с којима сам се у стварности безброј пута налазио. Са старцем Зосимом сам се први пут пољубио у Јустиновој књизи. Тренутак његовог личног сусрета са Живим Богом у "Карамазовима" могу се једино у свеколикој светској литератури упоредити са преобраћањем Жан-Кристофа Ромена Ролана који после великог животног бродолома узвикује Богу: "О Ти, Ти... зашто си ме напустио?... зашто си отишао од мене... па само сам Тебе чекао свих ових мучних година!"

Ја нисам имао бродоломе. Тек сам извезао свој брод на пучину, детиње безбрижно не слутећи да је то "мирно" море граница неба и пакла. На тој граници су по Јустиновом тумачењу Достојевског - хероји и антихероји, јер су сви његови јунаци, као и сви људи, уосталом, христо-носници или христорборци. Нико као Јустин није разумео Достојевског: у дијалогу између њих двојице Богочовек је био посредник! Читајте друге аналитичаре од Лава Шестова, преко Хенрија Милера и Стефана Цвајга, па до самог Берђајева, видећете да су се неки од ових искрено чудили шта ће Достојевском теодицеја, шта ће му Христос - не схватајући да је Његово Име у делу словенског генија онај угаони камен који они као зидари са презрењем одбацише, па им остаде само то да с неразумевањем зуре у рушевину. Тек у светлу Јустинове Богом надахнуте анализе разумемо да је узрок свеколиког зла код Достојевског једино и само себелубље - што може свако на себи да провери, а сваке љубави основ - христољубље! Христоносци и христорборци - то су једина два јунака Достојевског са безброј варијетета.

Смердјаков није христорборац само зато што је оца убио, него и зато, што је пре злочина са пакленом мржњом у грудву хлеба ставио игле и усмртио обично, недужно псето - бацивши се прво каменом на Творевину Божију, па онда оцеубиством на Бога - следећи своје друго "Ја" (Ивана Карамазова) чије речи су и данас темељ сваког "толерантног" и "прихватљивог" атеизма: "Не да ја Бога не примам - напротив - него не примам свет који је створио и улазницу му с поштовањем враћам". Ова мисао је невидљивим мастилом написана на првој страници Комунистичког манифеста! Кнез Мишкин није христоносац зато што посведневно не избива из цркве, већ зато што у себи Христа носи да њиме лечи друге, све док га ти други на смрт не разболе!

Некако с пролећа 1965. сазнајем заправо ко је Др Јустин, за кога се распутењем не бих ли још неку његову књигу набавио. Ову коју имам не читам - него изучавам. Наилазим на први траг. Сазнајем да је тај Драги, а Непознати жив и да је монах у манастиру Ћелије код Ваљева. Сазнајем још понешто, немам времена за слушање - пишем му одмах! Писмо је пуно љубави, али невешто, ђачко. Видим и сам да сам неумерен у изливима своје нежности, али не могу да се зауставим. Молим га да ми омогући бар да га видим. Чак и "претим", Боже Благи!... "ако икада нађете времена тражим да ме примите".

Прошле су две седмице пре него што је Едмонд Дантес који ово пише, добио одговор (нека ми буде опроштено на поређењу!) од једног другог заслужнијег опата Фариије утамниченог у тврђави Иф која се у оно време називала социјалистичком Србијом! (Тек сам касније схватио зашто ми је у "Монте-Кристу" увек био дражи сусрет два сужња од Дантеовог открића блага на напуштеном острву.) По калиграфском рукопису на коверти, какав дотле нисам имао прилике да видим - помислио сам да није реч о 1965-ој већ о 1935-ој, а по садржини - као да писмо није писано у Ваљевоу него у Јерусалиму: реченице пуне топлине и дирљиве нежности. " ... Можете доћи чим наступи распуст... даће Бог да о књизи коју сте прочитали и о другој причамо више... само молим Вас под једним условом: да Ваши путни трошкови буду моји, јер ви сте још увек ђак!" Треба ми да писмо прочитам два пута да бих схватио његов смисао. Дружио сам се с њим све до краја школске године, а онда као на крилима кренуо у Ваљево.

Тај дан је остао за мој лични незаборав. Пут од Крагујевца до Ваљева нисам осетио. Замолио сам возача да стане код манастира, а када ме је позвао да изађем из аутобуса и објаснио ми стрпљиво да кренем путем "право кроз шуму" нисам веровао

да сам се нашао на циљу толиких својих нада и жеља Леп летњи дан се прекрива сумраком, а што више идем шума је све гушћа и све је лепљивија тишина око мене. У тренутку када сам се већ уплашио да сам погрешно разумео возачева упутства, уморан од путовања и пешачења, које је увек на непознатом месту дуже него што би требало, кроз све ређа стабла назирем огроман пропланак, а онда одједном лепу црквицу и широке зграде око ње. Негде у предвечерје, над рајем непрегледних брда оглашавају се птице и чини ми се да мрвице њихових гласова падају у пљуску на манастир. Ако икоме пође за руком да сиђе дубоко, до најдубљег свог "ја", до последњег унутрашњег станишта - угледаће очима душе оно што сам ја гледао те вечери: праисконски мир Старог и

Ава Јустин са својом духовном децом - Артемијем и Амфилохијем

Цркву Новог Завета у спојеним длановима звона и птица.

Обраћам се првој монахињи коју срећем и показујем писмо Оца Јустина. Одводи ме ћутке до Конака и онда ме "предаје" другој монахињи. Она је љубазна и моли ме да сачекам испред једних врата. Слутим да ме само она деле од Оца Јустина. Враћа се за час и каже: "Знате, О. Јустин је стар човек, данас је пуно радио, а овде сви водимо богу о његовом здрављу. Он ће Вас сада примити (срце је брже закуцало!), али молим Вас... на зиду имате сат... немојте остати дуже од четврт сата"... Тронут сам њеном брижљивошћу и промуклим гласом обећавам да ћу је послушати. Онда се врата отварају и одједном се налазим пред омаленим човеком дуге, седе косе и браде у простој монашкој мантији. Преко ње је обукао цемпер, тако да слутим да му је због старости већ хладно. О. Јустин допушта да му пољубим руку, а он мене љуби у косу и очи. Нуди ми столицу преко пута његовог стола претрпаног књигама, на коме се као на некаквој старинској катедри налазе мастионица и перо, а мени у тим првим секундама пролази кроз мисли: "Старац Зосима"... На његовом изражајном лицу испод густих обрва блистају фантастично живе очи, за које без претеривања могу рећи да су биле испуњене проницљивошћу и добротом, уопште нечим тако јединственим што више никада нисам ви-део. Глас му је мало храпав и старачки, али реченице резковитне, свака реч савршено исправно наглашена. У његовом распитивању није било ни позе, ни сенке од лажне куртоазије. Разговарајући с вама он се интересовао за вас, он је слушао и говорио до те мере природно да сте имали утисак да је решен да се од сада па убудуће бави једино вама! Причали смо о мом путовању, његовој књизи, мојој жељи да га видим. Свуда око нас биле су само књиге и иконе. Где год да сте бацили поглед сачекивала би вас књига! Од таванице до пода, као приковане уз сва четири зида његове радне собе, наизглед испуњене стрепњом да буду одвојене од свог вла-сника оне су чиниле тако раскошне завесе Духа да лепше заиста нисте могли видети. Десно од врата,

иза једног застора била му је постеља. Показао ми је тај мајушни кутак, као да је то нешто најприродније и насмејао се. Тако се деца смеју! Незлобиво, лепо - ситницама! Приметио је да гледам на сат. "Пустите то - одмахну је руком - одморићемо се и ви од пута и ја од рада" Обрадовало ме је то што је прозreo моју намеру и спречио да се опростимо. "Останите овде колико хоћете - што дуже то боље! Сада сте иначе на распусти." Збуњивало ме је његово "Ви". Имао сам ипак само четрнаест година. Но утисци су смењивали један други и ја нисам имао времена да о томе размишљам. Отац Јустин је био сав у покрету. Устајао је, узимао књиге - показивао ми их, а онда говорио о годинама проведеним у Русији, Енглеској... Једног тренутка је рекао: "Добро је, добро што читате Достојевског. Ја сам исто почео тако рано као и ви. Писали сте ми о томе". Онда је склопио очи, заваливши се дубље у наслоњачу и причао о Достојевском. Говорио је о "Браћи Карамазовима" као роману - реци, о томе да је најтачнија Зосимина мисао да је "свако за све крив", о Лаву Николајевичу Мишкину и Раскољникову. Говорећи о последњем почео је да плаче! Само је плеснуо рукама и загрцнуо се! Имао сам утисак да се убиство догодило пре пар сати, а да га је починио неко Оцу Јустину - најдражи. Плакао је над страшним злочиним петроградског студента и помињао његову мајку. "Сећате ли се, она је још пре злочина, јадница, спутила да је он веру у Бога изгубио? Сетите се само њеног писма! А он, савести своје мученик, какву је само покору починио!" Да је тај несрећник или неко сличан њему спреман за такво недело, могао видети те сузе усамљеног Ђелијског Старца, да види његову решеност да га моли да одустане од греха - не би био злочинац толико због самог злодела колико због настојања да га ипак почини. Нисам знао где да погледам. Болеле су ме те сузе, пекле његове речи - ћутао сам. Време је пролазило, а Старац је говорио. Није то био говор - верба волант! Касније сам разумео. Достојевски се не чита него проживљава. Био је то час, била је то лекција! Прошло је око два сата! Слушао сам без даха, плашећи се само прекора монахиње пред вратима. Разумео ме је! "Ја вама толико причам, а ви сте сигурно гладни!" Онај малочас страсни говорник, постао је наједном љубазни домаћин. Вероватно да би ме поштедео прекора изашао је заједно са мном. Монахиња испред поклонила се до земље и затражила благослов. Поштедела ме је и она. Био сам јој захвалан што нисмо морали да се погледамо!

Остао сам код Оца Јустина читав месец. Имао сам ту животну срећу да га свакодневно виђам, да свакодневно разговарам с њим, а да увече, заједно са осталим гостима слушавам одговоре на питања која смо му постављали. Сећам се да су биле клупице иза конака. Он би обично седео сам на једној - а ми остали како ко: ја или са двојцом студената архи-тектура из Београда или најчешће са једним необично драгим човеком, о коме више нисам успео да сазнам било шта, јермонахом Јованом. Отприлике деценију старији од мене о. Јован и ја искрено смо се зближили. Ако икада буде у прилици да прочита овај текст од срца га молим да ми се јави. Колико се сећам, причао ми је да га је као сирото сеоско чобанче Отац Јустин заволео, узео себи и упутио на студије теологије. Јермонах Јован је још студирао кад смо се упознали. Проводили смо сате и сате у разговору о Оцу Јустину, о Владици Николају и олет - о Достојевском. Нисам срео човека који је за друго биће имао толико љубави као јермонах Јован за свог Оца Јустина. Мој нови пријатељ био је ведар и увек насмејан сабеседник. Обично би он служио вечерње. Посматрао сам га. Човек с којим сам до пре пола сата говорио као са старијим братом, служио је вечерње, кадио на "Господи возвах" малу манастирску цркву, док му је преко фелона у наборима падала црна пана - служио тако предано и озбиљно као да ме пре тога никада није видео. Осетио сам свим бићем да у његовој доброты и

човекољубљу има неког вишег смисла и христољубља: Волео је мене, али Христос је био на првом месту, а он као монах, Христов витез своју службу је савесно и одговорно схватао. Ишли смо заједно у село Градац где је рођен Милован Глишић.

Сећам се да су сестре свакодневно одлазиле у Ваљево и враћале се с писмима за Оца Јустина. Добијао их је на десетине, слободан сам рећи, стотину из целог света на најразличитијим језицима, као што су на многим језицима биле исписане књиге у његовом кабинету.

Свети Ава Јустин

Издвојићу овде из прегршти утисака још само два - три. Једне вечери обедовали смо печурке. На трпези случајно није било соли. Не молећи присутне монахиње, он сам је отишао у кухињу и донео сланик уз прекор: "У овој кући, изгледз, на све ја морам да мислим!" Приметио сам да је сестрама било тешко, онда их је он погледао и рекао: "Добро, знате и саме да то није тако". Сви смо се насмејали, а мене је посебно одушевила његова

спремност да одмах, ту призна своју ситну, људску погрешку.

Тих дана је у "Вечерњим новостима" излазио фељтон у коме је неки новинар писао о томе како Црногорци нису Срби. Како је то само погодило Оца Јустина! Он који је са благим осмехом причао о малтретирањима у ваљевском СУП-у педесетих година због књиге коју је објавио, он коме су забранили да било куда из Ђелија сме изаћи само зато што су га се плашили, плакао је због вештачких, новинских подела српског народа на Србе и Црногорце! "Црногорци да нису Срби, о Боже каква је то страхота" - говорио је.

Имао сам прилике да га гледам док служи. Његово светитељско срце било је разапето између Бога и света, а очи праве сузарнице. На литургији је обично плакао. Сећам се тако литургије на Ивањдан. Говорио је за нас неколицину гостију и сељане који су дошли на празничну службу. Про-поведао је о Мајци Светог Јована Крститеља питајући и себе и нас да ли је спутила да ће "највећи од жене рођен", Претеча Господњи, доживети такву судбику, такву страшну смрт! Више је говорио о њој него о самом Св. Јовану! Са крстом у руци кренуо је полако од Царских Двери скло-пивши очи - све ближе и ближе нама, док су му низ образ клизиле сузе. Кад је завршио - цркву је испунила тишина. Сетио сам се оних беседа објављених у чувеној Нушићевој "Реторици". И ова је била антологиска, небоземна, заслужна да буде записана и сачувана, снимљена бар, а изго-ворена је пред нама који сигурно нисмо били у стању да је икоме пренесемо. Ја сам као дете запамтио скоро све, али ко сам ја да сведочим речи Оца Јустина? Ту беседу бих насловио у духу оног Шекспировог превода "Сновиђење у јутро ивањско". Сновиђење је била невероватна лепота дубоког смисла сваке речи из те беседе!

И о разговорима с њим, касније вођеним, не могу да причам, не зато што сам их заборавио - него што су исувише лични да би могао олако препустити тај драгоцен животни капитал.

Ближио се дан мог одласка. Рекао сам то Оцу Јустину вече уочи пута. Трудио се да ме увери да останем још мало, али било ме је стид што сам и оволико остао. Видео сам рад и одрицања Ђелијских сестара, по повратку са јутрења затакао бих моју собицу тако поспремљену као да нисам ни спавао у њој, а да монахињу

Свети владика Хиколај, охридски и жички

која је то радила за неких пола сата никада нисам срео ни стигао да јој захвалим. Овим путем целивам те вредне и нападене руке непознате сестре, молећи Бога да јој плати за њен труд.

Негде око подне Отац Јустин је крeуо да ме испрати. Био је обучен у мантију широких рукава какву виђамо код грчких монаха, на глави је имао панакамилавку, а у руци штап. Молио сам га да не иде предалеко, било ми је и жао и тешко да човек у тим годинама пешачи због мене. Само ми је пребацио руку преко рамена и ћутке показао путић. Ишли смо лагано. Застајкивали смо скоро сваки час, пољубио би ми очи па косу чврсто држећи моју руку у својој, "Сада је важно да научите своју душу да се разапиње око капија овог света. Душа је главна - за тело увек има времена." Причајући тако дошли смо до узвишења са кога је манастир лично ка белутак. Нешто ми је говорило да Оца Јустина никада више нећу видети! То нешто ми је стезало грло и бранило ми да говорим! Човек који је био "сведок века", доктор наука, монах од дечаштва, почасни доктор светских универзитета, педагог првог

реда, теолог и филозоф, достојевсколог каквог до данас културни свет није видео, пријатељ Светог Владике Николаја - причао је са мном, дететом, као са себи равним и више од тога: за мене непознатог градског шврћу случајно залуталог у његов свет показивао толико љубави, само љубави и једино љубави.

Једног момента се осврнуо као да нас неко може видети и из мантије извадио новац! "Знате, ово вам је за карту!" Дошло ми је да пропаднем у земљу! Нисам смео да одбијем, али нисам знао шта да кажем. "Тако смо се договорили - рекао је - ви сте још ђак. Узмите!" Поклонио ми је две молитве које је он лично саставио и откуцао на четворо пресавијеном пелиру, тако да су изгледале као књижице. Једна Св. Јовану Златоустом, друга Св. Архангелу Михаилу. Ћутећи ми је миловао руке чини ми се читаву једну вечност, а онда подигао своју Десницу на благослов: "Збогом пошли Душане, Бог вас благословио!" Пољубио сам му руку и лице и горко заплакао. "Не плачите, дете моје - рекао је једва чујно - кажем вам да је живот пред вама." Наједном се окренуо и полако пошао, сам, путем који смо заједно прешли. Кроз паучину суза видео сам га окупаног Сунцем Божијим како се враћа своје манастиру, својој медоносној кошници - Ђелијама. Поздрављали су га хором птица као грмљавина звона, шумица га је озелењавала, а дуге траке светлости трептале су за њим као архије-рејска мандија - мандија учења, мудрости, Богопознања. У свему његовом било је нечег генијалног, али не онако како то обично замишљамо велике људе, већ више божански просветљеног на начин који је био дарован само њему. Тек када је нестало из мојих очију - тек тада сам заиста схватио каквог сам човека упознао.

Сазнао сам за његову смрт када већ никако нисам могао отићи на сахрану. Отац Јустин, Благоје Благовесник, рођен на Благовести и пре-минуо на Благовести, благовестио је мени детету на почетку пута Христа и Његовог Петог Јеванђелисту, Спаситељевог Тринаестог Апостола -Фјодора Михайловича Достојевског. О данима проведеним поред њега могао бих књигу написати, тако да су ова сећања само део тих (о)сећања!

Када сам у Лелићу 1991. г. присуствовао доласку моштију Св. Владике Николаја из Америке често сам се у мислима враћао Ђелијском Старцу. Разумљиво, јер од 1965. нисам долазио у овај крај. Видео сам поред Патријарха, све наше епископе, бројне монахе, монахиње, свештенике, академике, писце, сликаре и друге који су сигурно имали више сусрета са Оцем Јустином него ја. Помишљао сам на његове ученике: Атанасија, Иринеја, Амфилохија, Артемија - сада најугледније наше архијереје. Искрен да будем, увек сам их од срца волео преко љубави о. Јустина и у љубави Оца Јустина. Имао сам осећај да у лелићкој порти, окренута лицем према Светом Престолу служашча Српска црква стоји пред својим Светим Путеводитељима: у средини Свети Сава, а са његове леве и десне стране, Вечити наш Патријарх - Св. Владика Николај и Св. Јустин Ђелијски Богомудри.

Свети оче Јустине - моли Бога за све нас, за Крстоносни народ Твој српски, православни.

Да не дају молитве Аве Јустина да будемо засуђени међу народима између осталог и зато што смо њега у овој Србији својевремено засуђили не дајући му да прекорачи даље од свог манастирског прага. Да његовим светим и спасоносним молитвама Бог Одмаздителј то не дозволи.

Душан Васиљевић
преузето из: ГЛАС ЦРКВЕ, број 4, Ваљево, 1992, 14-22

ПРЕМОШЋАВАЊЕ ВЕЛИКЕ ПОДЕЛЕ

Скот Тејлор

спорног потеза преко реке Ибар.

Лета 1999, како су се НАТО снаге размештале по Косову, српске безбедносне снаге повлачиле, скоро 800.000 косовских Албанаца се вратило у провинцију после 78 дана НАТО бомбардовања.

То је изазвало егзodus од око 200.000 Срба и не-албанске мањине са Косова који су побегли из страха од албанских репресалија.

Управо се овде у Митровици бујица српских избеглица зауставила на реци Ибар и пркосно положила право на северни део Косова, који представља у целини српску етничку енклаву спојену са Републиком Србијом.

На митровачком мосту је између Албанаца, Срба и НАТО трупа дошло до бројних насилних сусрета. Смештена поред Републике Србије, ова у целини српска енклава симболише неуспех

Џери Галучи

државе „Косова“.

Да би показали своју одлучност, Срби су преузели контролу над судом у Митровици и поставили своје званичнике. Управо ово заузимање обласних канцеларија од стране Срба довело је до крвавог сукоба са трупама НАТО 17. марта ове године.

Када су возила полиције УН и НАТО стигла да ухапсе насилнике, чувари моста су укључили сирену за ваздушну опасност да би окупили друге Србе на место догађаја. Гневна гомила се сукобила са међународним безбедносним снагама, паљена су возила, пуцало се. Један украјински војник је страдао, 63 војника НАТО су повређена, и неустановљен број Срба је озбиљно рањен.

У оштром интерном допису својим надређенима, обласни

Митровица, Косово – Све изгледа мирно на северном крају моста. Пар патролних возила НАТО, неколико француских војника, пар полицајаца УН и више ролни бодљикаве жице блокирају приступ путу.

Направио сам неколико фотографија и почео да ходам назад ка српском делу града. Тек тада сам приметио групу младих Срба који се забављају у хладу киоска.

Ти младићи су познати као „чувари моста“, и од почетка косовског конфликта, јуна 1999, они 24 часа чувају стражу на српској страни овог

представник УН, Џери Галучи, описао је расуло као „лоше осмишљену операцију која је довела до нестанка реда и закона на северу (Косова)“.

Галучи је био посебно разјарен што је међународна заједница изабрала 17. март за покретање своје операције, јер се тај датум поклапао са годишњицом погрома у коме је 2004. погинуло три десетине људи, и у коме су Албанци запалили више од 800 српских кућа.

По мишљењу Галучија, одабрани тренутак, заједно са насилничком тактиком хапшења и транспортовања бесправних станара суда, „изгледао је као да је намерен да распаши српска осећања“.

Уочи, и одмах после проглашења независности Косова, велики број службеника УН са терена је исказао своју забринутост око тога да међународна заједница затвара очи пред реалношћу ситуације.

Прошле године, један број посматрача УН-а је преузео корак без преседана и саставио независну анализу, коју су штампали и дистрибуирали без дозволе надређених.

Исказана намера анонимних писаца је била да илуструју „разлику која постоји између (њихових) сазнања из прве руке... и ружичасте слике целокупне ситуације, коју званично представљају врховни званичници УН-а“.

Отац Харитон - једна од првих жртава по НАТО доласку

Представљене чињенице у извештају показују да током последњих девет година, УН није успео да постигне наведене циљеве у скоро ниједној категорији. Да би описали неуспех међународне заједнице у пружању безбедног окружења неалбанцима на Косову, они указују на чињеницу да се догодило више од 1.000 отмица Срба и других мањина од 1999. Од тог броја, пронађена су само 253 тела, и ни једна једина особа није окривљена за ове злочине.

Под условима резолуције 1244 УН, која је омогућила улазак НАТО на Косово, међународна заједница је требало да преузме пуну одговорност за заштиту српског верског наслеђа. Упркос присуству више од 20.000 припадника обезбеђења током последњих девет година, албански екстремисти су успели да униште више од 150 српских цркава и манастира – од којих многи датирају чак из 11. века.

Једна од оцена које највише узбуњују у теренском извештају службеника УН је да је криминално лидерство герилске силе Ослободилачке војске Косова (ОВК), која је наводно распуштена, преузело моћне положаје на свим нивоима косовског друштва. Сходно њиховим наводима, ОВК се једноставно „трансформисала у криминалне структуре, бавећи се организованим криминалом, трговином

дрого и оружја и проституцијом.

Као што је један теренски службеник рекао, ти герилци „су права моћ на Косову и многи њихови лидери су сада политичари на свим нивоима – укључујући и премијера (Хашим Тачи)“.

Косовска полицијска служба се описује као „слабо оспособљена“, што је довело до „културе која промовише нетолеранцију са малом, или без моралне обавезе према неалбанцима“.

Оцена живота етничких мањина на Косову је да живе у сталном страху и са ограниченом слободом кретања. У извештају је такође наведена и чињеница да међународна заједница није успела да заштити права неалбанских језика и да је дозволила да се застава Републике Албаније вијори на многим јавним институцијама од 1999. У закључку извештаја, службеници УН истичу да је спортски стадион у Приштини украшен „огромном сликом наоружаног, брадатог, униформисаног лидера ОВК“.

Они тврде да таква слика није у складу са првобитном мисијом УН да на Косову створи безбедан амбијент за све грађане. Неуспех да се уклони провокативни постер показује да се међународна заједница у суштини „клања диктату екстремиста и господара рата“.

Иако је ова отворена оцена ситуације на Косову као кратка белешка представљена делегацији Савета безбедности УН-а задуженој за сакупљање чињеница, препоруке да би давање независности био „неодговоран чин“ сада су превазиђене једностраним проглашењем независности 17. фебруара.

Виши званичници који раде за УН на Косову су потврдили да су анализе у овом извештају тачне, као и да су фрустрирани и разочарани због изненадног укидања њиховог мандата.

„Првобитна улога косовских трупа предвођених НАТО-ом, или КФОР-ом, била је да спроведу резолуцију 1244 УН – која је јасно признала суверенитет Србије над Косовом“, објаснио је Едвард Таби, канадски саветник полиције УН, који је последњих осам година провео тамо.

„Сада кажу да ће КФОР бити одговоран за обезбеђивање безбедног окружења као подршка декларацији о независности“.

Док мисија УН наставља да функционише у овом међупериоду, административно надзирање на Косову полако преузима Европска Унија. ЕУ ће пратити и помагати новопроглашену независну косовску Владу и надгледати деловање Косовске полицијске службе.

Мост преко Ибра

Трупе КФОР-а ће остати ту и у догледној будућности, а НАТО ће наставити да обучава и снабдева одбрамбене трупе Косова.

Пошто Србија одбија да призна независност Косова, њена влада наставља да пружа услуге као што је издавање пензија за оне који живе у неалбанским срединама.

Упркос присуству толиког броја страних трупа и полицајаца – 20.000 у региону од само два милиона становника – ово преклапање надлежности је довело до много пометње.

У многим случајевима, многобројни и различити национални интереси умешани безбедносних снага, из и ван оквира НАТО, искористићани су од стране криминалних елемената албанског становништва.

У селу Ор куша, у јужном планинском региону Косова познатом као Гора, Норберт, немачки официр, истакао је да је граница са Албанијом овде широм отворена.

„Између нас и албанских градова са оне стране долине не постоји ни контролни пункт, а камоли нека граница“. По немачком официру, војници НАТО из овог сектора косовску граничну полицију називају

саобраћајна полиција, јер је њихова сврха изгледа да потпомажу саобраћај контрабанди, уместо да га спречавају.

Поред дроге и оружја који су прокријумчарени преко границе, постоје велике површине огољених брда куда Албанци прелазе на Косово да би секли дрва.

Према овом Немцу, ово неоспорено искористићавање ресурса Косова и отворен канал за нелегалну трговину се лако може зауставити.

„Ми имамо извиђачка возила са изванредним могућностима осматрања“, рекао је он. „Наше камере би могле да ухвате боју дрвосечиних очију – преко долине. И наш вод би био довољан за затварање границе“.

На питање зашто то није учињено током последњих девет година, Норберт је спелнуо раменима и рекао, „зато што неко мани надчињен жели да граница остане отворена“.

Док се међународни посматрачи могу веома критично односити према смеру тока догађаја на Косову и бринути се око објашњавања често контрадикторних политика и мандата, за које се од њих тражи да их спроведу, једна ствар која је веома јасна је да је ново сукобљавање извесно и неизбежно.

До другог обрачуна са Србима из Митровице ће вероватно доћи када НАТО покуша да испуни своје обећање и ухапси српске вође инцидента 17. марта.

Таква политика би игнорисала препоруке обласног представника УН, Џерија Галучија. У свом извештају, Галучи је подстицао своје колеге да понуде Србима „покајање, или признавање грешке (коју је међународна заједница начинила)“.

Уместо тога, изгледа да НАТО хоће да покори Србе у Митровици што је пре могуће.

Један од разлога је то што је српска Скупштина распуштена и избори су заказани за 11. мај.

Примарни поклич у кампањама Демократске странке Србије и националистичке Радикалне странке је „Косово је Србија“.

Решење наметнуто Митровици док се српско лидерство налази у изборном паклу би наишло на много мање противљење, него после формирања Владе – посебно ако је ова изабрана са про-косовским мандатом.

Сат такође откуцава до следећег заседања Генералне скупштине УН у септембру.

За сада су 34 државе, укључујући Канаду, признале независност Косова. Међутим, намере Србије су да на Скупштини УН постигне консензус који ће једнострану независност Косова прогласити незаконитом.

„Тражићемо решење које ће одговарати свима, а при томе се и даље држати повеље УН“, рекао је српски амбасадор у Канади, Душан Батаковић из Београда.

Када је Канада признала Косово, Батаковић је опозван у српски главни град. „Иако смо одлучни око српске суверености над Косовом, вољни смо да размотримо договор о расподели моћи“, рекао је он, „и желимо обнову вишестраних расправа под покровитељством УН“.

Што се тиче става Канаде о Косову, Батаковић је разочаран што није било парламентарне дебате пре неко што је премијер Стефен Харпер објавио одлуку. „У чему је тачно Косово независно? Резолуција УН која покрива његов статус је и даље на снази, тамо је постављено хиљаде међународних трупа да обезбеде сигурност, и значајно мноштво неалбанске мањине пркоси овој одлуци“.

Док се међународна заједница бави ратом речи и дипломатским маневрисањем, чувари моста у Митровици настављају да прате активности НАТО на другој обали реке.

Према мишљењу вишег официра НАТО, следећи сукоб се очекује „у току предстојећих дана или недеља – не месеци“.

Скот Тејлор, Торонто Сан, 12. април 2008

ЕФЕКАТ КОСОВО

Противио сам се интервенцији на Косову 1999. Исправно сам то урадио: погоршала је ситуацију и створила опасан преседан.

Скорашње једнострано проглашење независности Косова је вратило сећања. Јавно сам се противио нападу НАТО-а на Србију – који је спроведен у име заштите Косоваца од српских грозота – марта 1999. У то време, био сам члан опозиционе предње клупе у Дому лордова. Тадашњи лидер конзервативаца, Вилијам Хаг, ме је одмах отерао у задње клупе. Тиме је завршена моја (мала) политичка каријера. Од тада сам се питао да ли сам био у праву или не.

Из два разлога сам се противио војној интервенцији. Прво, тврдио сам да иако ће можда учинити добро локалном становништву, оштетиће правила међународних односа како су тада схваћена. Повећа УН-а је створена да спречи употребу силе преко националних граница осим за самоодбрану и спровођење мера наређених од Савета безбедности. Људска права, демократија, и самоодлучност не представљају прихватљиви правни основ за вођење рата.

Друго, тврдио сам да иако постоје прилике када је, без обзира на међународно право, злоупотреба људских права толико жестока

Београд гори после НАТО бомбардовања

да се осећа морална обавеза за деловањем, Косово није било такав случај. Сматрао сам да је „предстојећа хуманитарна несрећа“, коју је интервенција наизглед тежила да спречи, у великој мери била измишљотина. Даље сам тврдио да нису искоришћена сва не-војна средства за решавање хуманитарног питања на Косову, и да су неуспешни преговори са Србијом у Рамбујеу у фебруару и марту 1999. били, по речима Хенрија Кисинџера, „просто изговор за почетак бомбардовања“.

Овакво гледиште је доказано и у извештају о кршењу људских права на Косову Организације за сарадњу и безбедност у Европи (ОЕБС), штампаном децембра 1999. Извештај је показао да је ниво насиља приметно опао од када су посматрачи ОЕБС-а постављени на Косову после договора између Холбрука и Милошевића 23. септембра, 1998; и опште и систематично кршење људских права је почело тек пошто су посматрачи повучени 20. марта, 1999, због припрема бомбардовања.

Између марта и јуна 1999. – период НАТО бомбардовања – број

смрти и протеривања на Косову је порастао. „Хуманитарна несрећа“ је у ствари убрзана самим ратом. Упркос томе, термин „геноцид“, слободно изговоран о стране западних интервенциониста, је био гротескно неприкладан у било које време.

Без сумње, ваздушни напади НАТО-а и администрација Косова као протектората је побољшала политичку ситуацију албанских Косоваца. Без НАТО интервенције, они би вероватно остали грађани другог реда унутар Србије.

Против овога мора се поменути погоршање економске ситуације за све Косовце, Албанце и Србе (незапосленост 44%), распрострањен криминал, и чињеница да је под управом НАТО-а, Косово етнички очишћено од половине своје српске мањине. Косово до данас остаје политички пакао. Две хиљаде званичника ЕУ-а воде земљу, и 16.000 НАТО трупа одржава безбедност. Његову „независност“ одбија Србија, не признаје Савет безбедности, и њој се противе Русија, Кина, и многе мултинационалне државе Европе и Азије, које се плаше постављања преседана за њихово распарчавање. Заиста, руски министар спољних послова Сергеј Лавров је брзо за сметње у Тибету окривио проглашење независности Косова.

Српска побуна и de facto подела Косова остају могући, и тек треба да се суочимо са дестабилишућим ефектима захтева за независност Косова на друге подељене балканске државе као што су Босна и Македонија. Али равнотежа је још гора по питању међународних односа. Косово је било мамац за Ирак, док се доктрина хуманитарне интервенције претопила у доктрину „превентивног рата“ Џорџа Буша, по којој је САД имала право да нападне било коју државу за коју је оценила да представља претњу националној безбедности. Као што је тадашњи генерални секретар УН-а Кофи Анан исправно тврдио, то је отворило врата пролиферацији једностраном, бесправном коришћењу силе.

Једна од штетних последица Бушове доктрине је да се она ослобађа потребе за јавним доказивањем агресивне намере. Инвазија Ирака је оправдана истим коришћењем лажних доказа што је представљено и на Косову.

Мислим да сам био у праву што сам се противио косовском рату. То је био назадан одговор истинском међународном проблему: како очувати мултиетничке, мултирелигијске државе на разложно цивилизован начин. Од 1999, косовски Албанци одбацују српске понуде аутономије будући да су били уверени да имају америчку подршку за независност.

Западне земље морају озбиљније размотрити колико би далеко требало да иду са наметањем свог програма људских права државама које имају и снагу и вољу да бране свој територијални интегритет. Под америчким вођством, управо се Запад показао као неспокојна, узмемиравајућа сила у међународним пословима. Кина несумњиво треба да Тибету да већу аутономију; међутим, да ли прављење светског лидера од Далај Ламе или претња бојкотовањем Олимпијаде у Пекингу представљају најбољи начин да се постигне боље решење за Тибетанце, или да се обезбеди кинеска сарадња у погледу проблема који су далеко важнији од статуса Тибета?

Активисти, страсно заокупљени праведношћу свог циља, неће узети у обзир ова питања. Међутим, светски лидери би требало да их схвате озбиљно.

У сарадњу са Project Syndicate, 2008.

Роберт Скиделску, The Guardian – London, 21. april, 2008.

НАШИ "ПРИЈАТЕЉИ" НА КОСОВУ

Заједно са својим НАТО-савезницима, САД су 1999. напаале суверену државу Србију, која није представљала никакову претњу Америци или Европи.

Изговор за кампању бомбардовања која је убила на хиљаде невиних Срба и уништила цивилну инфраструктуру био је да су Срби били одговорни за кршења људских права у својој покрајини Косово и да је њихова влада била одговорна за кампању "геноцида" против тамошњих етничких Албанаца.

Карла дел Понте и њена последња књига *Лов - Ја и ратни злочинци - La caccia. Io e i criminali di Guerra di Del Ponte Carla*

Све то је, наравно, била лаж.

Србија није представљала апсолутно никакову претњу Сједињеним Државама. Србија није поседовала никакво оружје за масовно уништење. Србија није подржавала међународни тероризам. Србија није имала зле намере према САД.

Испоставило се да је тек 2.108 људи заправо убијено на Косову током месеци који су претходили тешко бомбардовање Србије од стране НАТО снага.

Тешко да то представља "геноцид", како су то називали Клинтон, Министар одбране Вилијам Коен, сенатор Џозеф Бајден (Демократа из Делавера), сенатор Чак Хејгел (Републиканац из Небраске), бивши сенатор Боб Дол и Дејвид Шејфер, амерички амбасадор за ратне злочине.

Као одговорни за распламсавање хистерije у корист једне незаконите кампање бомбардовања, сви ови људи сада имају крв на својим рукама.

На Косову није било на стотине хиљада мртвих, како су неки извештаји наговештавали. Није их чак било ни на десетине хиљада. Било их је, у најгорем случају, пар хиљада, и то током доста дугог временског периода. Наравно, то су још увек ужасне и страшне бројке. Али, стављајући ово у одговарајући контекст, ни један глобални ауторитет – ни Уједињене Нације, ни НАТО – никад не заговара интервенцију унутар Сједињених Држава или било где другде када се годишња стопа убистава попне изнад 2.000, што се дешава рано у првој половини сваке године.

Размислите о преувеличавањима која смо чули пре кампање бомбардовања:

- "До почетка првих снегова следеће зиме, имаћемо документован геноцид широких размера на Косову," рекао је Бајден.

- "Историја ће нам строго судити ако не будемо предузели акцију да спречимо овај геноцид у процесу," рекао је Хејгел.

- "Оно што имамо на Косову и што смо имали у Босни јесте геноцид, и зато сматрам да треба да интервенишемо," рекао је Дол.

- "Има наговештаја да се на Косову одвија геноцид," рекао је гласноговорник Стејт департмента, Џејми Рубин.

- Коен је кампању бомбардовања окарактерисао као "борбу за правду а против геноцида".

- Шејфер је рекао да је Косово један од три највећа геноцида од 1950. упоредив само са Рвандом и Камбоџом.

Али нико није тако преувеличавао као Клинтон. Он је поредио злочине на Косову са Холокаустом. Косово, рекао је, "није рат у традиционалном смислу. Замислите шта би се десило када бисмо ми и наши савезници једноставно решили да окренемо главу у другом правцу док ови људи бивају масакрирани на НАТО-овом прагу".

Девет година касније, права природа наших "пријатеља" на Косову постаје јасна.

Док су се САД и НАТО правили као да је крвопролиће било искључиво једнострано – извршавано искључиво од стране Срба – једна нова књига открива грозна, провокативна кршења људских права од стране такозваних "добрих момака", наводних "жртава" геноцида.

Истражитељи Хашког трибунала за ратне злочине на Балкану нашли су кућу у којој су етнички Албанци живим српским затвореницима вадили унутрашње органе и затим их продавали. Новац који је сакупљен путем ове грозне трговине подржавао је Ослободилачку војску Косова, муслиманску терористичку банду у савезништву са ал-Каидом.

Данас САД и добар део Европе подржавају стварање независне, отцепљене државе Косово чији је председник Хашим Тачи, истакнути вођа ОВК.

Оптужбе нису ни мало наивне. Оне се налазе у књизи "Лов: ја и ратни злочинци" од Карле Дел Понте, која је раније ове године напустила место главног тужиоца трибунала.

Према њеним изворима, стотине младих Срба је превезено камионом са Косова до северне Албаније, где су им вађени органи. Неки од затвореника су поново зашивени пошто им је извађен један бубрег. Онда су поново затворени у баракама, до момента када су убијени ради других виталних органа. Други затвореници, свесни судбине која их чека, преплашено су молили да одмах буду убијени.

Људе који су извршили ове злочине војно је подржало америчко ваздухопловство у склопу снага НАТО, уз помоћ ваших пореских долара и под руководством председника Била Клинтона.

Како се због тога осећате?

18.4.2008.

Џозеф Фара је оснивач, уредник и Извршни директор WorldNet-Daily-а и национални колумниста за Creators Syndicate (САД).

<http://www.wnd.com/index.php?fa=PAGE.view&pageId=61859>

WORLD NET DAILY (SAD)

ТРЕБА ДА ПРИЗНАМО КОСОВО

До сада је Шпанија у погледу Косова водила подобну политику подређену унутрашњој политици. Али сада по завршетку избора, прави је тренутак да се наша политика усмери у правцу промоције стабилности на Балкану, јединог легитимног циља који треба да је инспирише. Због тога би, након два месеца од проглашења независности, Шпанија требало да искористи стварање нове Владе и да призна Косово.

Кад погледамо уназад, јасно је да проглашење независности није баш било пожељно; Шпанија, као и многе друге државе, више би волела да су две стране постигле међусобни договор, који би Европа и међународна заједница свесрдно одобриле, него што је дошло до једностраног и лоше усклађеног проглашења независности. Међутим, не може се порећи а ни преиначити чињеница да сада постоји нова реалност до чијег ће прихватања неизбежно доћи у једном тренутку. Косово је тренутно држава под заштитом Европске уније на основу Ахтисаријевог плана, који подржавају Уједињене нације. Шпанија је подржала тај план који и даље треба да подржава будући да садржи најбољу гаранцију за стварање једне постојане, демократске и поштоване државе у којој ће сваки појединац и мањина имати своја права.

Овакав корак неће доводити у питање одлуку које је својевремено донела претходна Влада, нити би требало да подразумева прихватање било каквог компромиса што се тиче будућих догађаја. У складу с тим, Влада Шпаније би могла да остане при свом ставу, који је својевремено изнела, да је независност Косова јединствен случај и да ни на који начин не може да се искористи као преседан, ни на унутрашњем, а ни на међународном плану. Дакле, тиме се не би признало *право* Косову да прогласи једнострану независност, већ, остављајући на страну правну дебату која нас води у Њорсокак, да се констатује и на одговарајући начин прихвати *чињеница* да је Косово независно од Србије.

То признање би допринело стабилизацији нове државе. До страних улагања неће доћи уколико не постоји стабилност и потпуна гаранција за постојаност. Демократске институције на Косову неће моћи да напредују, као што ни способни људи неће имати мотивацију да остану и допринесу стварању једне стабилне државе. Услед свега тога, без чврсте и одлучне подршке ЕУ и међународне заједнице, Косовари, било да су Срби или Албанци, неће имати пред собом чврсту наду у бољу будућност.

У исто време, таква одлука би послала важну поруку српским националистима, као и онима из Русије који тај национализам потхрањују, да ЕУ, упркос својим поделама, није само парализовани посматрач.

У овом тренутку, одсуство признања шаље погрешну поруку српским властима, које, услед тога, верују да се независност може поништити или да ће пак ЕУ толерисати да Београд *де факто* припоји регион северно од Ибра, где живи 40 посто српског мањинског становништва. До сада је ЕУ избегавала размештање својих трупа у ту област како би избегла инциденте који би могли још више да распале страсти непосредно пред важне изборе 11. маја. Али ускоро ће мисија ЕУ (Еулкс) морати поново да размести своје људе на поменутој територији како би покренула институције и политику у складу са Ахтисаријевим планом, у коме је предвиђено да се створи демократско и мултиетничко Косово.

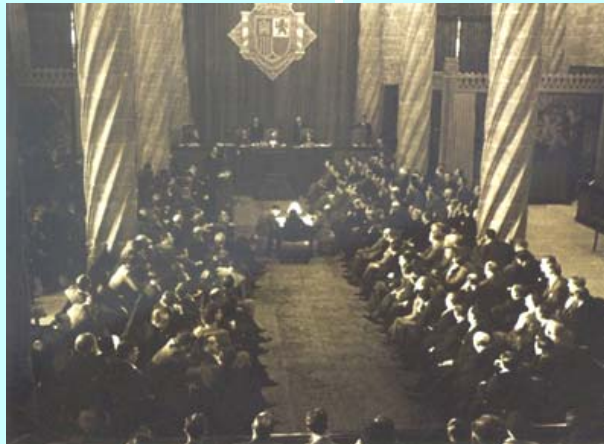
Заузимањем таквог става, Влада Шпаније би се прикључила већини својих најближих савезника, који су већ признали Косово: тачније речено, ради се о више од две трећине чланица ЕУ, међу којима су и највеће заступнице међународног права као што су Холандија и скандинавске земље; свака трећа чланица НАТО-а или ОЕСП-а, и 20 од 25 најбоље котираних земаља на листи *Демоцраци Индекс* коју саставља *Тхе Економист*, укључујући и земље које су, због унутрашњих прилика, такође посебно осетљиве на ту тему, а то су Канада, Белгија и Велика Британија.

Спровођење овакве мере олакшало би ситуацију двема значајним државама у суседству, Македонији и Црној Гори, а поред тога шпанска дипломатија би могла да поврати своју вредност уколико би успела правилно да употреби своје аргументе и контакте, и на тај начин остави отворен пролаз за признавање другим државама које се до сада нису изјашњавале, посебно у Латинској Америци и у арапском свету. На тај начин би признање допринело и заузимању чвршћих позиција Шпаније унутар ЕУ, при чему би јој се отворила могућност да се позабави огромним друштвеним и економским проблемима на Балкану, са чијим се решавањем много одуговлачи, показујући притом да је спољна политика Шпаније, чак и у ситуацији кад косовска криза изазива унутрашње проблеме, у стању да управља сложеним сценаријима. Тиме, Влада не би само одлучно допринела стабилности региона, већ би помогла да се наша земља нађе у језгру европског вођства у кључним моментима.

Аутори овог чланка су **Hose Ignacio Torreblanca** директор канцеларије Европског савета за иностране послове у Мадриду и професор на Националном универзитету за учење на даљину (УНЕД) и **Хорди Вакер и Фанес (Jordi Vaquer i Fanés)**, координатор европског програма Фондације CIDOB (Центар за истраживање међународних односа и развоја).

<http://www.elpais.com/articulo/opinion/>

Reconozcamos/Kosovo/elpepiopi/20080422elpepiopi_5/Tes

Заседање шпанског парламента

СВОЈИМ ЧИТАОЦИМА И ПРИЈАТЕЉИМА ГЛАСНИК КОСОВА И МЕТОХИЈЕ
ЖЕЛИ СРЕЋНЕ И БОГОМ БЛАГОСЛОВЕНЕ НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ ВАСКРСЕЊА
ГОСПОДА НАШЕГ ИСУСА ХРИСТА УЗ НАЈРАДОСНИЈИ ПОЗДРАВ

**ХРИСТОС ВАСКРСЕ! -
ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!**

ГЛАСНИК
Косова и Метохије

Адреса редакције: Македонски 25/III, 11000 Београд, тел. 0638604581

E-mail: kerp@eunet.yu, www.glaskim.co.yu, www.kosovo.net

Главни и одговорни уредник: г. Бранислав Скробоња. Уређивачки одбор: Протосинђел Сава (Јањић),
Јеромонах Василије (Делић) и Јереј г. Срђан Јаблановић. Технички уредник: г. Зоран Ђуричанин.

Тираж 1500

Бесплатан примерак

Штампа: "Флеш", Земун

e-mail: fles@eunet.yu